

Valaistusta parantamalla myös arki sujuvoituu

6 Pienetkin keinot energiahävikin torjumiseen kannattavat

12 Käytetyt aarteet kestävät ja tuovat kotiin tunnelmaa

Asennus Helén

Kaikki kattotyöt samasta osoitteesta ammattitaidolla

- KONESAUMAKATOT
- KATTOSANEERAUSTYÖT
- RAKENNUSPELTITYÖT ja MUUT KATTOTYÖT
- PIIPUN PELLITYKSET
- PROFIILIKATOT
- KATTOTURVATUOTTEET sekä SADEVESIJÄRJESTELMÄT
 - Talotikkaat • Turvatikkaat • Kattotikkaat
 - Putkilumiesteet • Verkkolumiesteet • Kattosillat

ORIMA®

- tuotteiden myynti ja asennuspalvelu

Sopimuksen mukaan

Messinkitie 9, Orimattila

www.asennushelen.fi

Soita ja pyydä tarjous!
Juha Helén **0400 494 395**
Anssi Helén **040 778 9335**

OSTAMME

Kierrätä tarpeettomat arvoesineesi rahaksi!

- Kultaa
- Hopeaa
- Kelloja
- Vanhoja rahoja
- Kunniamerkkejä
- Militariaa
- Hammaskultaa

TEEMME MYÖS KOTIKÄYNTJÄ!

Soita ja kysy lisää:
040 758 7499

luotettava kumppani

AAA

ARVO-OSTOT

S&O

Lahtelainen perheyrittäjä

Suomen Arvo-Ostot Oy

www.arvo-ostot.fi

p. 040 758 7499

VIEMÄRIN VAIVOIHIN ON
MONET HOIDOT.
SOITA YKKÖSTOHTORI ASIALLE.

**L&T hoitaa
ammattitaidolla
kaikki viemäriin
ja kaivojen
huoltoon liittyvät
palvelut.**

- Viemäriverkostojen kuntokartoitukset
- Uusien viemäreiden vastaanottokuvaukset
- Putkistojen pesut ja huuhtelut
- Viemäreiden avaukset ja sulatukset
- Kaivojen ja erottimien tyhjennykset
- Märkäimupalvelut

Pyydä tarjous L&T:n viemärihuollosta

Yksityisasiakkaat:

010 636 5000

lt.fi/asioi

Yrityisasiakkaat:

010 636 7000

Kiireellisissä tilanteissa voit soittaa ympäri vuorokauden päivystysnumeroomme **010 636 2000**.

LT.FI

TEEMME KIERTOTALOUESTA TOTTA

e-kuivaus

Kiinteistövahinkojen asiantuntija

- Kosteuskartoitukset
- Rakenteiden kuivaukset
- Saneerauspalvelut
- Lämpökuvaukset
- Asbestinäytteet

Lahti p. 0400 418 939

Mikkeli p. 0400 414 694

Kuopio p. 0400 420 632

Joensuu p. 0400 417 309

a-kuivaus.fi

INSINÖÖRITOIMISTO MARKKU AHO

RADONMITTAUKSET JA -KORJAUKSET

STUK:n virallisesti
kouluttama insinööritoimisto.
Kokemusta yli 20 vuoden ajalta.
Kaikki korjausmuodot.

Suomessa sisäilman radonpitoisuudet
ovat Euroopan ja mahdollisesti koko
maailman suurimpia. Radon aiheuttaa
keuhkosityöpää, Suomessa siihen kuolee
vuosittain noin 300 ihmistä.

Säteilyturvakeskuksen suositukset,
kun radonpitoisuus on mitattu:

- yli 300 Bq/m³ STUK suosittelee
ryhtymään toimenpiteisiin radon-
pitoisuuden pienentämiseksi
- 200–300 Bq/m³ STUK suosittelee
tarkoituksenmukaisia, helposti
tehtäviä korjauksia

**Tarjoamme apuamme myös Teille!
Tehdään yhdessä sopiva ratkaisu.**

040 826 9523

markkuahon@gmail.com

www.instoma.fi

**PUHTAAN
ILMAN
PUOLESTA!**

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 1/2025 vko 10
Nro 2/2025 vko 24
Nro 3/2025 vko 38
Nro 4/2025 vko 45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 9 000 kpl

Pientalot Lahden ja Hollolan alueella.

Julkaisija ja kustantaja
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti
Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Kuviophoto, Anders Portman

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Nexus Media Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Nexus Media Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Dreamstime

9

Uusi lattia raikastaa kodin ilmettä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Kodin energiavuodot kuriin
- 9 Lattiaremontti ja lattiamateriaalit
- 12 Sisustaminen pienellä budjetilla
- 14 Nykyhetken takkatrendejä
- 16 Helena Ahti-Hallbergin loma-asunto
- 18 Kodin valaistuksen suunnittelu
- 20 Joulunviettoa Suomessa
- 22 Ajanviete
- 23 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Koti on aina huolenpidon arvoinen

Mistä kodille juuri sille sopivat asukkaat – ja päinvastoin? Toisinaan vanha asukas olisi jo aivan valmis luopumaan talostaan ja ostajaehdokaskin löytynyt, mutta kauppvoja ei vain saada syntymään.

Yle kartoitti syyskuussa kiinteistönvälittäjien näkemyksiä nykyisestä asuntokauppatilanteesta. Yleinen käsitys oli, että pankit ovat tällä hetkellä nihkeitä myöntämään lainaa talon ostamiseen, ainakin jos talo vaatii peruskorjausta. Remonttikuntoisten tai haja-asutusalueilla sijaitsevien asuntojen kohdalla lainansaannin esteenä olivat kiinteistönvälittäjien mielestä etenkin vakuudet – talon oma vakuusarvo kun voi olla vähäinen ennen kuin tarpeellinen remontti tai remontit on saatu tehtyä.

Elämäntilanteet kuitenkin muuttuvat, ja rakaskaan omakotitalo ei ole aina enää se itselle sopivin asumismuoto. Silloin sen antaisi mielellään enemmän tilaa kaipaavien käsiin. Onkin harmillista, jos unelmien koti ei päädy sitä arvostaville ja ennen kaikkea tarvitseville asukkaille, koska pankkien lainahanat ovat tiukasti kiinni.

Muistetaan siis huolehtia talon remonttitarpeet kuntoon ajallaan – ei pelkästään oman asumismukavuuden, vaan talon ja sen arvon vaalimista varten. Koti huolehtii asukkaistaan, kunhan asukkaat huolehtivat kodista!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Hämeen KiinteistöManageri Oy

Luotettavaa isännöintipalvelua asunto- ja kiinteistöyhtiöille.

Suoma Jokinen
Isännöitsijä, ITS
040 820 6282
suoma.jokinen@hkmoy.fi

Ismo Forsström
Isännöitsijä, Rkm, ITS, LVV
040 591 6446
ismo.forsstrom@hkmoy.fi

www.hameenkiinteistomanageri.fi

JÄMÄKÄT AKU PERÄVAUNUT TARJOUSHINNAIN!

Huom! Tuotteita rajoitetut erät.
Hinnat sis. alv 25,5%.

AKU CP327-LH + kuomu

- Lavan koko 327 x 150 cm
- Kantavuus 527 kg
- Lehtijouset
- Kippi
- Musta 100 cm kuomu

TARJOUS!
2390€
Norm. 3326€

AGCO SUOMI OY
Äijälänkatu 3, Lahti
Jukka 040 506 3460
Henry 0400 541 429
www.agcosuomi.fi

AKU CP350-LH PRO + kuomu

- Lavan koko 350 x 150 cm
- Kantavuus 509 kg
- Lehtijouset
- Kippi
- Musta 100 cm kuomu
- Vahvistettu pro-malli erikoisvarustein

TARJOUS!
2890€
Norm. 3677€

» LYHYESTI

Lämmityskausi lähestyy: onko kiinteistössä kaikki kunnossa?

Kiinteistön talotekniikan järjestelmät ja automatiikan säädöt kannattaa laittaa ajoissa kuntoon lämmityskauden varalle, vaikka syksy vielä lämpimältä näyttäisikin, huomautti valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva syyskuussa. Kulutuksen seuranta on yhä tärkeämpää paitsi energian ja kustannusten säästön myös järjestelmien vikaantumisen havaitsemisen vuoksi.

– Syyskauden tarkastuksilla ja huolloilla estetään ongelmien syntyminen. Myöhemmin talvella pitää kuitenkin muistaa varmistaa järjestelmien toimivuus, toteaa asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** Motivasta.

Järjestelmien testaamisen voi aloittaa lämmitysjärjestelmästä. Sekä vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän että sähkölämmityksen asetusarvot voi nostaa testimielessä ylöspäin ja katsoa, miten lämmitysjärjestelmä seuraa muuttuneita arvoja. Samalla tavalla voidaan testata ilmanvaihtojärjestelmän toiminta. Manuaalisen testaamisen jälkeen on tietysti tärkeää muistaa palauttaa asetukset niiden lähtötasolle.

Termostaatit kuntoon ja kulutus kuriin

Mekaaniset termostaatit, kuten vesikiertoisten pattereiden termostaatit ja niiden ohjaamat venttiilit, saattavat kesän aikana jumiutua. Kun lämmityskausi on alkanut, ja lämmitysjärjestelmä on herännyt lämmittämään tiloja, kannattaa tarkistaa onko patteri tai siihen menevä vesiputki lämmin. Patterin lämpötilan pitäisi muuttua pienellä viiveellä, kun termostaattia pyöritetään auki ja kiinni. Mikäli patteri pysyy kylmänä, voi termostaatin venttiili olla jumissa.

Lämmityksen, sähkön ja veden kulutustietojen seuraaminen on todella tärkeää kaikille kiinteistön omistajille, ja seuranta kannattaa aloittaa heti lämmityskauden alkaessa. Kulutustietoja seuraamalla voidaan havaita ongelma, joka ei muuten paljastuisi edes järjestelmän testauksella. Mikäli rakennuksessa tehdään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, kuten ikkunoiden vaihto, voidaan usein pienentää myös vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän säätökäyrrää.

– Automaatiota ja toteutunutta energiankulutusta kannattaa seurata säännöllisesti. Eri laisten tarkistuslistojen käyttö auttaa käytännön varmistuksissa, Virtanen lisää.

Tuloilman asetusarvo säädettävä oikein

Kiinteistön lämmitys voi kokonaisuudessaan koostua useasta rinnakkaisesta lämmitysjärjestelmästä. Tuloilman lämmitys on vain osa kokonaisuutta, yleensä kiinteistön lämmitys tuotetaan pääosin muilla lämmitysjärjestelmillä. Tuloilman asetusarvo määrittää sen, kuinka paljon ilmaa pitää lämmön talteenoton jälkeen vielä lämmittää. Mikäli asetusarvo on liian korkea, ilmaa lämmitetään pahimmillaan niin kuumaksi, ettei se sekoitu kunnolla huoneiston ilmaan. Liian korkea asetusarvo voi johtaa turhan suureen tuloilman jälkilämmitysvastuksen käyttöön, vaikka kiinteistössä olisi käytössä energiatehokkaampiakin lämmitysjärjestelmiä. Tuloilman lämpötila kannattaa säätää noin 16–17 celsiusasteeseen.

Lämmönjakolaitteiston on oltava tasapainossa

Tarkistuksissa löytyneet viat on yleensä syytä korjata pikaisesti. Mikäli huoltotarve ei ole akuutti, se voidaan siirtää kevääseen tai yhdistää johonkin toiseen määräaikaistarkistukseen. Talvikaudella on helppo havaita myös se, onko kiinteistön lämmönjakolaitteisto tasapainossa. Kun lämmönjako toimii oikein ja ylikuumien tilojen lämpötilat on saatu tasoitettua, kiinteistön energiankulutus tyypillisesti pienenee.

Ulkolämpötilan laskiessa myös rakenteiden, ikkunoiden ja tiivisteiden viat tulevat konkreettisesti esille aiheuttaen suurempia lämpöhäviöitä, viihtyisyyden heikkenemistä ja kasvavaa energiankulutusta. Lämpökamerakuvauksella voidaan varmentaa aistinvaraiset epäilyt kylmävuodoista.

Vinkit pähkinäkuoressa:

- Tarkista LTO-järjestelmän toiminta ja säädä ilmanvaihdon tulolämpötila oikeaksi.
- Aseta painovoimaisen ilmanvaihdon tuloilmaventtiilit talviasentoon.
- Tarkista rinnakkaisten lämmitysjärjestelmien toiminta ja asetusarvot sekä termostaatit.
- Selvitä lämmitysjärjestelmän huoltotarve ja tilaa tarvittaessa huolto.
- Selvitä lämmönjaon tasapainotustarve ja tilaa tarvittaessa tasapainotus.
- Hyödynnä tarvittaessa lämpökamerakuvausta.
- Seuraa kulutusta ja paikanna viat.

Rankkasateet voivat yllättää – näin suojaat kotisi ja autosi

Syksyn voimakkaat sateet voivat hetkessä aiheuttaa merkittäviä vahinkoja niin koteihin kuin ajoneuvoihin. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti jo alkusyksystä, että monet vahingot ovat vältettävissä ennakkoinnilla ja oikeilla toimintatavoilla.

Rankkasateiden kuormittaessa talojen sadevesijärjestelmiä pienikin tukos voi ohjata veden väärään paikkaan. Katon, rännien ja sadevesikaivojen kunto sekä salaojien toimivuus on hyvä tarkistaa jo ennen sateita.

– Rankkasateet voivat yllättää kenet tahansa. Usein vahingot syntyvät pienistä huolimattomuuksista, kuten lehdistä tukkeutuneista rännistä. Pienellä huollolla voi välttää isoja kosteusvaurioita. Myös pihakalusteet ja tavarat kannattaa siirtää suojaan ennen kovia sateita ja myrskyjä, sanoo Turvan palvelupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Sateen aikana kellaritiloja ja varastoja kan-

nattaa seurata. Jos vettä pääsee sisälle, lisävahinkojen estäminen on tärkeintä, mutta rai-vaustyöt aloitetaan vasta sateen päätyttyä.

Vakuutuksen piiriin kuuluvat poikkeukselliset tulvavahingot, eli tilanteet, jotka ovat harvinaisia ja ennalta arvaamattomia. Rankkasadetulva voi olla korvattava, jos sademäärä on ollut vähintään 30 mm tunnissa tai 70 mm vuorokaudessa. Tavalliset sateet eivät yleensä ole korvattavia, joten oma varautuminen on ratkaisevaa.

– Vakuutus on turva harvinaisia ja ennalta arvaamattomia tilanteita varten, mutta pienillä teoilla voi jokainen ehkäistä vahinkoja etukäteen, kiteyttää Hämäläinen.

Liikenteessä – lammikot ja vesiliirto suurimpia riskejä

Tieosuuksille kertyvä vesi voi olla petollista. Lammikko, joka näyttää matalalta, saattaa kät-

keä syviä kuoppia tai aiheuttaa moottorivaurion, jota kaskovakuutus ei välttämättä korvaa.

– Tyypillinen vahinkotilanne on, kun ajoneuvolla ajetaan vesilammikkoon ja tästä seuraa moottorivaurio. Veden pinnan ei tulisi koskettaa auton pohjaa. Veteen ei kannata ajaa, jos ei tiedä sen syvyyttä. Turvallisin vaihtoehto on kiertää tai kääntyä takaisin, muistuttaa Turvan palvelupäällikkö **Sanna Luotio**.

Vesiliirron riski kasvaa erityisesti sateen alussa, kun teiden urat täyttyvät. Hyväkuntoiset renkaat, oikeat rengaspaineet ja tilannenopeuden laskeminen vähentävät vaaraa. Näkyvyyden heikentyessä on parasta pysähtyä turvalliseen paikkaan.

Pysäköintipaikka kannattaa valita korkealta ja avoimelta alueelta. Matalat paikat, kellaripy-säköinti, sadevesikaivojen läheisyys ja puiden alla pysäköinti altistavat autoa tulva- ja myrskyvahingoille.

65 prosenttia suomalaisista omistaa liikaa tavaraa

65 prosenttia, kaksi kolmasosaa, suomalaisista on itse sitä mieltä, että he omistavat liikaa tavaraa. Tavaraöveri painottuu naisiin. Heistä 72 prosentilla on liikaa tavaraa. Miehistä prosentti on 58.

39 prosenttia suomalaisista karsii kotoaan ylimääräistä tavaraa pois useammin kuin keran vuodessa. Yli puolet heittää karsimaansa tavaraa roskeen. Roskeen heittävät enemmän miehet kuin naiset.

– 70 prosenttia suomalaisista myy käyttötavaraomaisuuttaan. Se on suuri muutos 10 edellisen vuoden aikana. Naisista myy 78 prosenttia, miehistä 64. Tämä kulttuuri on kasvanut koko vertaiskaupan helpottumisen myötä. Se on verkkokauppaistumista, vertaiskauppa-sivusto Torin johtaja **Jenni Tuomisto** toteaa.

– Toki kehitettävää riittää. Roskeen heittäminen on hirveän tavanomaista. Voisimme päästä ajatteluun, että käyttökelpoisen tavaran roskeen heittäminen on virhe. Vaikka tavara olisi toiselle turha, aina se on jollekulle toiselle löytö, Tuomisto sanoo.

Tiedot selviävät heinäkuussa valmistuneesta Suuri vertaiskauppatutkimus 2025 -kyselytutkimuksesta. Sen teetti Tori ja toteutti tutkimusyhtiö Bilendi. Vastaajina oli 1000 täysikäistä suomalaista, puolet naisia ja puolet miehiä. Otos vastaa iän, sukupuolen ja asuinalueen osalta maan väestöä.

Lapin yliopiston väitöskirjatutkimus on arvioinut keskiverron suomalaisperheen omistavan 10 000–50 000 tavaraa.

Turhakkeet hillotaan varastoon ja mökille

Joka viides suomalainen sulloo ylimääräisiä tavaroita vain kaappiin. Joka kolmas vie myös askeleen pidemmälle, varastoon. Miehistä joka kymmenes kuskaa turhakkeensa klassiseen tavaran varastoimispaikkaan mökille.

– Kaappeihin, varastoihin ja mökeille hillottu tavara on käytännössä hyödyntämätöntä varallisuutta. Koko Suomen mittakaavassa tämä makaava varallisuus on iso määrä euroja poissa ostovoimasta. Ja mitä kauemmin tava-

raa säilöo, sitä herkemmin aika ajaa siitä ohi ja myyminen hankaloituu, Tuomisto kertoo.

Käytettyjä tavaroita myyville suomalaisille yleisin motivaattori on rahan tienäminen. 39 prosenttia myy ennen muuta siksi.

Miehet heittävät lasten tavaraa roskeen selkeästi naisia enemmän

Joka kolmas suomalainen heittää käyttökelpoisia vaatteita roskeen. Se on yhtä yleistä naisille ja miehille. Lastenvaatteiden ja -tarvikkeiden kohdalla on selkeä eroavaisuus, sillä naisista miltei kukaan ei heitä käyttökelpoista lasten tavaraa roskeen, mutta miehistä niin tekee 3 prosenttia.

Miehistä joka kymmenes heittää käyttökelpoista elektroniikkaa roskeen.

– Noin puolet suomalaisista, 47 prosenttia, ei kiinnitä huomiota siihen, mitä kaikkea käyttökelpoista menee roskeen. Eivät siis tiedä, mitä tulee heitettyä. Käytetty tavara ei ole roskaa, mutta se päättyy roskeen yllättävän usein, Tuomisto kommentoi.

Talvi lähenee ja koteja täytyy taas lämmittää. Erityisesti vanhoissa taloissa jopa kolmannes lämpöenergiasta saattaa vuotaa ulos ilmanvaihdon mukana.

Teksti: Ulla Sirén

Älä pelkää lämpövuotoa, pysäytä se

Syksyllä monia omakotitalon omistajia painavat edessä olevan talven lämmityshuolet. Energiahävikin torjumiseen on olemassa monenlaisia apukeinoja, joista pienetkin kannattaa hyödyntää. Edun voi lukea lämmityslaskusta.

Lämmitykseen kuluu talvikaute-
na huomattava määrä energiaa, oli-
pa lämmitystapa mikä tahansa. Vielä
pahempaa on, jos tietää että kallista
lämmitysenergiaa vuotaa koko ajan
hukkaan.

Energiavuoto tarkoittaa eri asioi-
ta sen mukaan, mitä kautta energiaa
kulkeutuu ulos rakennuksesta. Sitä
voi kadota ilmanvaihdon tai käyttö-
veden mukana tai suoraan rakentei-
den läpi ikkunoiden, julkisivun, ylä-
pohjan ja jonkin verran myös alapoh-
jan kautta.

Asiantuntija Teemu Kettunen Mo-

tiva Oy:stä sanoo, että jos asunnon
lämmönkulutus on korkea tai siel-
lä tuntuu jatkuvasti vetoa, kannattaa
selvittää mahdollisuuksia pienentää
lämpövuotoa.

– Lämpövuotoja voivat aiheuttaa
esimerkiksi rakenteiden huono il-
manpitävyys, heikko eristystaso tai
ilmanvaihdon lämmön talteenoton
huono hyötysuhde tai sen puuttumi-
nen kokonaan, hän selittää.

Kettusen mukaan vanhassa oma-
kotitalossa jopa noin kolmannes
energiasta voi poistua ilmanvaihdon
mukana. Tiiveyden lisääminen vai-

kuttaa lämmön tuntemukseen asun-
nossa, vaikka huonelämpötilaa ei si-
nänsä nostettaisi. Pääinvastoin sitä voi
jopa laskea.

– Asunnossa voi viihtyä matalam-
massa lämpötilassa, koska vedontun-
ne vähenee. Ilmanvaihdoista ei kui-
tenkaan saa tinkiä, vaan sitä kannat-
taa parantaa tarpeen mukaan korja-
usten yhteydessä, Kettunen muistut-
taa.

Hänen mukaansa lämpövuotoja
pienentämällä on mahdollista sääs-
tää lämmityslaskussa jopa kymmeniä
prosentteja lähtötilanteesta riippuen.

Tiivistyskuuri iän mukaan

Kun puhutaan omakotitaloista, pu-
hutaan keskenään hyvin erityyppi-
sistä rakennuksista, joiden ikähaita-
ri venyy vähintään 200 vuoden ver-
ran. Siksi ei ole yhtä yksiselitteistä
ohjeistusta, jota noudattamalla läm-
pövuodoista päästään. Uudet talot
rakennetaan alun alkaen energiate-
hokkaiksi pelkästään sen vuoksi, että
rakentamismääräysten vaatimukset
tiukentuvat jatkuvasti sekä ilman-
pitävyyden, eristyksen että ilman-
vaihdon suhteen. Esimerkiksi läm-

Vuotokohtia etsitään merkkisavun tai lämpökamerakuvauksen avulla, kun rakennus on ensin alipaineistettu.

mön talteenotto, joka aloitettiin jo 1980-luvulla, on 2000-luvun aikana muuttunut normiksi, niin että koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto lämmön talteenotolla kuuluu periaatteessa lähes jokaiseen uuteen asuinrakennukseen.

- Yleissääntö on, että mitä vanhempi rakennus, sitä enemmän lämpö- ja ilmapuotoja siinä on, Teemu Kettunen toteaa.

Vanhimpien hirsirakennusten eristämisessä on alun perin keskitytty enimmäkseen ylä- ja alapohjaan, ei niinkään seiniin, lukuun ottamatta hirsien rakoihin tiivistykseksi tunnettua sammalta ja muita luonnonaineksia. Näiden talojen seinien eristeet on yleensä lisätty myöhemmin.

Lautarakenteisissa taloissa, joissa seinissä on ollut purutäyte, on tyypillisesti ongelmana purun painuminen kasaan, jolloin seinien yläosissa voi olla suoranaisia aukkoja eristeissä. Vanhojen puutalojen eristystä parannetaan esimerkiksi lisäämällä selluvillaa, joka sopii yhteen vanhojen materiaalien kanssa.

Rakennuksen tietyt tyypipiirteet voivat lisätä lämmön karkaamista - esimerkiksi 1970-luvulla olivat muodissa suuret, melkein seinän kokoiset ikkunapinnat, jotka päästävät ymmärrettävästi enemmän lämpöä läpi kuin pienemmät. 1980-luvulla ikkunakoko jo pieneni, ja energiakriisin opeuksena omakotitalojen lämpöenergian kulutukseen alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Veto kuljettaa epäpuhtauksia

"Hirrenraoista vetää kyllä tarpeeksi", sanottiin ennen vanhaan, kun terveyssisarret neuvoivat kansaa tuulettamaan asuntojaan. Nykytiedon valossa rakenteiden läpi virtaava ilma ei ole ollenkaan terveellistä hengittää, vaan se voi itsessään sisältää haitallisia mikrobeja ja muita epäpuhtauksia. Alapohjan ja sen liitosten kautta sisäilmaan voi kulkeutua vaarallista radonia. Lisäksi rakenteiden vuotokohdat ovat alttiita kosteusvaurioille.

Teemu Kettusen mukaan tyypillisiä ilmapuotokohtia ovat rakenteiden liitoskohdat, kuten ylä- ja alapohjan sekä seinän ja lattian liitokset ja ikkunankarmien ympäristöt.

- Lisäeristettäessä huonokuntoinen eriste pitää poistaa ja korvata

uudella. Samalla on hyvä tarkistaa eristeen alla olevan ilman- tai höyrinsulun kunto, Teemu Kettunen neuvoo.

Hyväkuntoisen eristeen päälle voi lisätä uutta. Esimerkiksi yläpohjan lisäeristäminen on yleensä melko yksinkertaista vanhassa talossa, jossa on puru- tai muu eristekerros, jonka päälle voidaan tuoda lisää kerroksia. Tosin Kettusen mukaan paras tapa olisi lisätä uusi eriste lähimmäksi rakennuksen sisäilmaa ja vanha takaisin sen päälle.

Julkisivun lisäeristäminen hoituu yleensä helpoimmin rakennuksen ulkoverhoilun uusimisen yhteydessä. Joskus se onnistuu myös rakennuksen sisäpinnalle sisäseinäremontoitaessa. Perussääntö on, että eniten vesihöyryn läpäisyä vastustava höyryn- tai ilmansulku tulee rakenteen sisäpintaan, ja rakenne harvenee ulospäin.

Teemu Kettunen muistuttaa, että julkisivun eristysremonteissa ja lisäeristeen valinnassa on ehdottoman tärkeää konsultoida alan ammattilaista. Jos rakenne ei ole kosteusteknisesti toimiva ja oikein suunniteltu, rakennukselle voi aiheutua suuria vahinkoja. Luvanvaraisessa korjausrakentamisessa on sitä paitsi noudatettava korjausrakentamisen energiamääräyksiä.

Energiavuotoja jäljittämässä

Kaikkein luotettavin ilmapuotojen jäljittäjä on alan ammattilainen. Vuotokohtia etsitään merkkisavun tai lämpökamerakuvauksen avulla, kun rakennus on ensin alipaineistettu. Erityisen tarkka menetelmä on merkkiainekoe, jossa käytetään merkkiainekaasua, jonka vuotamista seurataan erityisellä mittauslaitteistolla. Menetelmää hyödynnetään esimerkiksi kuntotutkimusten yhteydessä, ja sitä voi käyttää myös laadunvarmistuksessa energiaremontin jälkeen.

Kodin lämpövuotoja kannattaa toki tarkkailla säännöllisesti, eikä kaikkiin tavallisiin toimiin tarvita ammattilaista.

- Kämmsenselkä kertoo jo sen, vuotavatko ikkunoiden ja ovien tiivisteet, Teemu Kettunen muistuttaa.

Tavalliset tiivisteet voi vaihtaa itsekin. Vanhojen elastisuutensa kadottaneiden ja sitä mukaa tehoaan menettäneiden tiivistei-

LÄMPÖÄ JA VALOA JO VUODESTA 1993!

ILMALÄMPÖPUMPUT & ILMA-VESILÄMPÖPUMPUT

MYynti · ASEnnus · HUolto · SÄHKÖtyöt

P. (03) 766 0650 | info@powertool-sahko.fi

www.powertool-sahko.fi

HAMMASPROTEESIT AMMATTITÄIDOLLA

MARKUS MUNNE EHT
MAURI MUNNE EHT

VAPAUDENKATU 14 B, 15110 LAHTI

WWW.LAHDENHAMMAS.FI

PUH. 03 752 5757

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

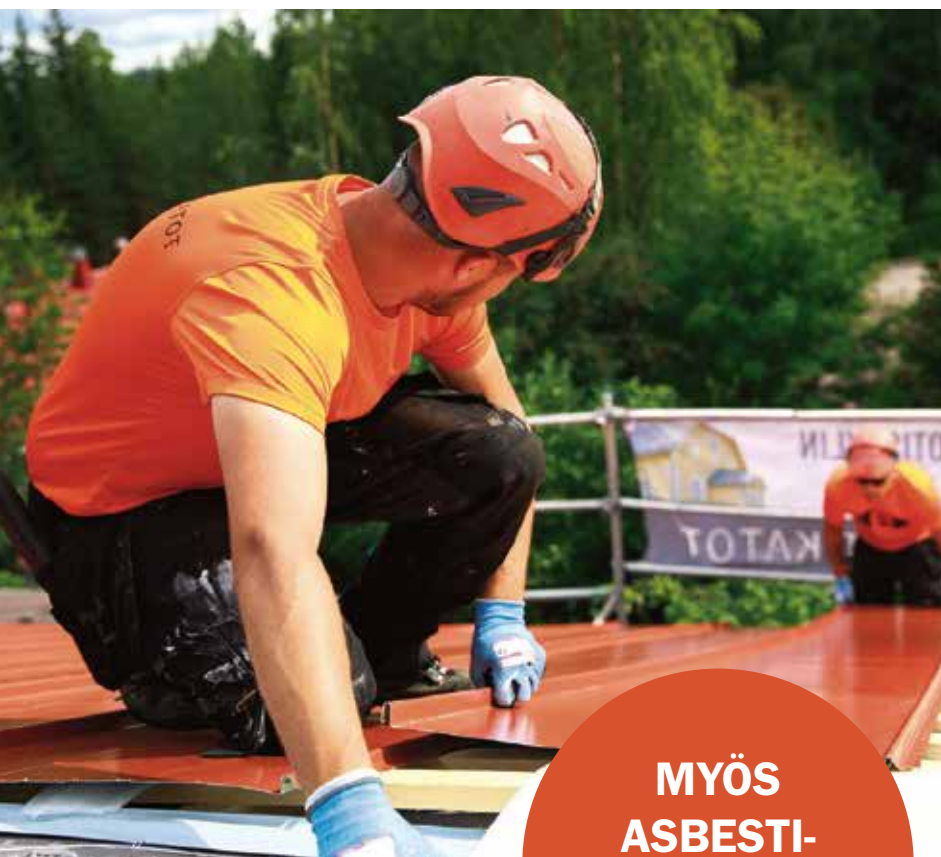

Puh. 0102 866 080
www.oljykolmio.fi

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN? PYYDÄ TARJOUS!

MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950
www.eliittikatot.fi

 ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

Ikkunoiden ja ovien tiivistykseen kannattaa keskittyä, sillä niiden kautta karkaa paljon lämpöä. Oikein tiivistetyn ikkunan ääressä ei tunnu vetoa, joten siinä on viihtyisä olla.

den tilalle kannattaa valita mahdollisimman laadukkaat uudet, sellaiset, joiden käyttöikä on pitkä. Itse tehtävissä tiivistyksissä on tärkeää tietää, mistä rakennuksen korvausilma tulee – mikäli se on suunniteltu kulkemaan tiivisteiden raoista, niitä ei saa tukkia tiivistystä uusittaessa. Kettusen mukaan tiivisteiden rakojen parempi reitti korvausilmalle olisivat seinä- tai karmiventtiilit, joissa on suodattimet.

Olennaisinta on kuitenkin tietää, miten oman talon korvausilman otto on suunniteltu, jotta tiivistämisessä ei tule virheitä. Jos talossa on koneellinen ilmanvaihto ja ilmanvaihtokoneessa lämmön talteenotto, on tärkeää muistaa ottaa se käyttöön syksyllä, kun säät kylmenevät.

Valitse energiatehokkuutta

Vanhan omakotitalon energiatehokkuutta parannetaan tyypillisesti julkisivuremontin, ylä- tai alapohjan korjauksen tai ikkunoiden vaihdon yhteydessä. Teemu Kettunen huomauttaa, että ikkunoiden uusiminen ei ole tyypillisesti taloudellista pelkästään energiankulutuksen vähentämiseksi.

– Kuitenkin, jos vanhat heikon energiatehokkuuden ikkunat tarvitsevat suurempaa kunnostusta, kannattaa pohtia, olisiko viisasta vaihtaa ne uusiin. Uusien ikkunoiden valinnassa auttaa ikkunoiden energialuo-

kitus, jossa paras energialuokka on A++, hän selittää.

Ikkunoiden lämmönpitävyysvaatimukset ovat parantuneet vuosien saatossa, joten vanhojen, käyttöikänsä päässä olevien ikkunoiden uusimisen todella pienentää lämmönkulutusta merkittävästi.

Sama koskee ilmanvaihtokoneita – vanha kone kannattaa mielellään vaihtaa uuteen, jos käyttöikä joka tapauksessa lähenee loppuaan.

– Uudet ilmanvaihtokoneet kuluttavat selvästi vähemmän sähköä kuin vanhat, ja niiden lämmöntalteenotto toimii paremmalla hyötysuhteella. Lisäksi uusissa koneissa on usein hiilidioksidi- ja kosteusanturit, jotka ohjaavat ilmanvaihtoa automaattisesti tarpeen mukaan, mikä vähentää energiahukkaa entisestään, Kettunen kertoo.

Takavuosina puhuttiin paljon siitä, että talo ei saa olla liian tiivis, jotta siihen ei kerry kosteutta. Teemu Kettunen oikaisee, että liika tiiveys ei ole rakennuksissa ongelmana vaan huono ilmanvaihto.

– Kun puhutaan liiasta tiiveydestä, sekoitetaan keskenään ilmatiiviys ja ilman vaihtuminen, hän sanoo.

Hänen mukaansa terveessä talossa ilma vaihtuu hyvin ja hallitusti. Hyvän tiiveyden vastaparinä ovat kunnolliset korvausilmaventtiilit. Oikein ilmastoidussa talossa taas ei pitäisi olla pelkoa kosteudesta, vaan sen voi rauhasa suunnitella niin tiiviiksi kuin mahdollista. ■

Teksti: Elina Salmi

Uusi lattia raikastaa kodin ilmettä

Kun vanha lattia alkaa näyttää kulahtaneelta tai muuten vain haluaa vaihtaa kodin ilmettä, on aika ryhtyä lattiaremonttiin. Sitä ei kannata säikähtää: lattian uusiminen on useimmiten melko nopea toteuttaa ja näppärä selviää asennuksestakin itse.

Kuten kaikessa muussakin remontoinnissa, on myös lattiaremontissa huolellinen suunnittelu ja realistinen budjetointi kaiken a ja o. Niiden avulla ja oikeilla valinnoilla voi säästyä pitkä penni. Tehdyssä suunnitelmassa tulee myös pysyä, sillä jokainen muutos, kuten vaikka vaihtaminen toiseen materiaaliin tai uusi yksityiskohta todennäköisesti lisää kustannuksia.

Budjetissa on otettava huomioon kaikki kustannukset. Mikä materiaali lattiaan tulee, tekeekö työn itse vai teettääkö ammattilaisella, pitää-

kö aluslattiaa tasoittaa tai vanha lattia purkaa. Myös yllättäville lisäkustannuksille kannattaa jättää vähän joustovaraa.

Suunnittelussa on hyvä huomioida se, millaiseen tilaan uusi lattia tulee ja mitä siltä vaaditaan. Makuuhuoneeseen riittää vähän vähemmän kulutusta kestävä lattia, kun taas eteiseen ja keittiöön pitää valita kosteutta ja kulutusta kestävä materiaali. Myös lapset ja lemmikit vaikuttavat valintoihin, sillä ison koiran kynnet tekevät vaikkapa parketista aika pian selvää jälkeä. »

**SISÄ- JA ULKOPANEELIT
EDULLISESTI
SUORAAN TUOTANNOSTA**

0400 - 905 191
WWW.SALOSENSAHA.FI

Remontin etenemiseen vaikuttaa myös vanha lattia. Joissakin tapauksissa muovimaton voi jättää uuden lattian alle, mutta sen alle on kuitenkin hyvä kuitenkin kurkistaa. Varsinkin vanhemmissa taloissa muovimaton alla saattaaakin piileksiä alkupeiräinen, kaunis puulattia. Silloin kannattaa harkita, josko siitä saisi hionnalla ja lakkaamalla kodin uuden kaunistuksen.

Parketti, vinyylilankku, laminaatti vai jokin muu?

Markkinoilla on huima määrä eri vaihtoehtoja. Koska lattian varmas-ti haluaa pysyvän hyvässä kunnossa vuosia tai jopa vuosikymmeniä, kannattaa satsata laatuun. Vanha sanonta ”markalla saa markan tavaran” pitää valitettavasti yhä paikkansa.

Myös materiaalien hintoja kannattaa vertailla ja hyödyntää liikkeen tarjouksia. Sama tuote saattaa olla toisessa paikassa neliöhinnaltaan selvästi edullisempi ja se näkyy kustannuksissa varsinkin silloin, jos lattiapinta-alaa on paljon.

Lattiamateriaalit vaihtelevat paljon paitsi hinnaltaan, myös ominaisuuksiltaan. Esimerkiksi parketti tai puulattia on kaunis ja ajaton valinta, mutta hinnaltaan usein selvästi kalliimpi kuin muut vaihtoehdot. Se myös vaatii enemmän huoltoa ja kestää huominkin huonon koiran kynsiä.

Vinyylilankku, -matto tai -korki on erinomainen vaihtoehto, kun

haluaa helppohoitoisen ja vettäkin kestävä lattia, joka ei naarmuunnu helposti. Vinyyli myös vaimentaa ääntä. Siksi se sopii esimerkiksi keittiöön tai eteiseen. Lisäksi se on helppo asentaa.

Toinen helposti asennettava materiaali on laminaatti. Niitä on edullisesti saatavilla ja kuosivalikoima on todella laaja. Se sopii parhaiten kiviin tiloihin, kuten olo- ja makuuhuoneisiin.

Keraaminen laatta sietää hyvin kosteutta ja iskuja ja sopii siksi erinomaisesti esimerkiksi keittiöön. On kuitenkin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että laatta on varustettu hyvällä liukkaudenestolla, ettei satu kaatumisia silloinkaan, jos lattia syystä tai toisesta kastuu. Laattalattia on aina jalan alla viileä, joten jos se häiritsee, pitää alle asentaa lattialämmitys.

Uusin tulokas lattiamarkkinoilla on norjalainen korkeapainelattia. Se on lähes sataprosenttisesti puuta, mutta sen pinnassa on poikkeuksellisen vahva suojakerros, joka kestää kovaa kulutusta ja hylkii vettä. Levyihin on asennettu ääntä vaimentava alusmateriaali, joten erillistä alusrakennetta ei tarvita. Lisäksi lukkopontit on tehty alumiinista tai komposiitista, joten lattian voi halutessaan purkaa ja koota uudelleen jopa viisi kertaa.

Asentaisinko lattian itse?

Projektin aluksi on tietysti tyhjennettävä huone ja irrotettava listat. Van-

Lattiamateriaalit vaihtelevat paljon paitsi hinnaltaan, myös ominaisuuksiltaan.

han lattian voi jättää uuden alle, jos se on puhdas, kuiva, luja, tasainen ja jokseenkin suora. Virallisten asennusohjeiden mukaan vanhat tekstiilipohjaiset muovimatot on poistettava lautaparkettien ja laminaattien alta. Kovat muovimatot sen sijaan voidaan jättää uuden lattian alle. Vanhojen muovimattolattioiden tasaisuus pitää tarkastaa ennen asennusta, ja alusta vaatii lähes aina jonkinlaista tasoittamista.

Laminaatin ja vinyylit voit asentaa suoraan lautaparketin päälle, mutta silloin pitää väliin asentaa ääntä vaimentava kerros. Puupohjainen lattiamateriaali vaatii höyrynsulkukalvolla varustettua alusmateriaalia silloin, kun se asennetaan betoni- ja kipsialustalle.

Lukkoponttiset lattiapäällysteet on periaatteessa helppo asentaa itse. Jos aiempaa kokemusta ei ole, voi varautua siihen, että homma vie aikaa. Silloin voi olla viisasta palkata ammat-

tilainen. Jos kuitenkin päättää asentaa lattian itse, on huolehdittava siitä, että välineet ovat kunnossa eikä mitaamisessa hutiloida. Jokaiselle lattiatyypille on omat asennusohjeensa, ja parhaan lopputuloksen saat noudattamalla tarkkaan valmistajan ohjeita.

Laattalattian asentaminen vaatii jo vähän enemmän taitoja, joten kannattaa harkita sen jättämistä ammattilaisen tehtäväksi.

Puusta tehty lattiamateriaalit – kuten lautaparketti ja valtaosa laminaateista – elävät ilmankosteuden vaihteluiden mukaan. Siksi lattian jokaisella sivulla on oltava vähän liikkumisvaraa. Jotta rakenteesta tulee kestävä ja tukeva, pitää lisäksi ponttilautojen tai -levyjen päätysaumat liittää niin, että vierekkäisten rivien päätysaumojen etäisyys toisistaan on vähintään 30 senttimetriä.

Lähteet: remontti-info.fi, urakka-maailma.fi, k-rauta.fi.

STARK ON SISUSTUSKAUPPA

HAE LAADUKKAAT LATTIAMATERIAALIT LAUNEEN STARKILTA!

Piristä kotisi ilmettä uudella ja laadukkaalla vinyylilattialla. Meiltä löydät laajan valikoiman väri vaihtoehtoja, joilla toteutat lattiaremontin, josta on iloa vuosiksi eteenpäin.

Esimerkiksi Kermos vinyylilattiat ovat akustisesti hiljaisia ja kosteudenkestäviä, joiden asentaminen on helppoa ja nopeaa. Tuotteilla on M1-sisäilmaluokitus ja niissä on lukkopontti, sekä integroitu alusmateriaali.

TERVETULOA LAUNEEN MYYMÄLÄÄN!

STARK

Ansiokatu 3, 15610 Lahti, puh. 093 541 0000.
Avoimna ma-pe klo 6.30-19, la klo 8-14.

STARK-SUOMI.FI

Lattialämmitys tuo lisää asumismukavuutta

Lämmin lattia jalan alla tuntuu mukavalta ja mahdollistaa vähän alhaisemman lämpötilan asuintiloissa ilman, että ne tuntuvat kylmiltä. Kun lattialämpö yhdistetään lämpöpumppuun ja esimerkiksi maalämpöön, on tuloksena lisäksi energiatehokas ratkaisu.

Lattiaa voi lämmittää vedellä, ilmalla ja kaapeleilla. Yleisimmin kuitenkin omakotiasuja päätyy valitsemaan joko vesikiertoisen tai sähkölämmitteisen lattialämmityksen. Jos talossa jo muutenkin on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, on sitä fiksua hyödyntää myös lattian lämmittämisessä.

Parhaimmillaan lattialämmitys on kaakeli- ja klinkkerilattioissa, jos kohta se sopii myös puulattian alle. Puulattia tosin johtaa lämpöä heikommin. Mikään ei estä lämmittämästä koko taloa lattian kautta, mutta se voi tulla myös pelkkä pesutilojen mukavuustekijä.

Jos lattialämmitys on vesikiertoinen, voi lämmöntuotantolähteen niin halutessaan vaihtaa vaikka öljystä lämpöpumppuun. Talon voi tietysti liittää myös kaukolämpöön. Suora sähkölämmitys eli lämmityskaapelit lattian alla on puolestaan helppo asentaa ja se on tehokas lämmitystapa myös mökillä.

Kun koko lattia on lämmin, jakautuu lämpö tasaisesti. Erillisiä pattereita ei tarvita, mikä helpottaa tilojen sisustamista. Koska lattialämpö tuntuu mukavalta jalkojen alla, voi lämpötilaa hieman laskea asuinmukavuuden miinäkään kärsimättä.

Jos etsii haittapuolia, niin yksi sellainen voisi olla lattialämmityksen kankeus. Se reagoi hitaasti lämmitystarpeen muutokseen etenkin silloin, kun se on asennettu laattalattian alle, koska kiviaines varaa lämpöä. Silloin voi käydä niin, että aurinkoisella säällä on kuumaa niin sisällä kuin ulkonakin. Myös eristykseen pitää olla kunnossa, sillä huonosti eristetty pohja voi päästää lämmön karkaamaan ja energiankulutus kasvaa.

Vesikiertoinen järjestelmä on vain lämmönjakelumalli, ja sen ilmastoystävällisyys riippuu lopulta lämmönlähteen valinnasta.

Lattialämmitys sopii mainiosti lämpöpumpun kaveriksi, koska lämpöpumpun hyötysuhde kasvaa sitä mukaa, mitä matalampi lämpötila lämmönjakoverkossa on.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu lattialämmitys on myös energiapihi, koska sen avulla asuintilojen lämpötilaa voidaan laskea. Lämpötilan lasku yhdellä asteella vähentää lämmityskustannuksia viidellä prosentilla. Varastojen ja autotallien lämpötilaa voidaan yleensä laskea muutamalla asteella, ja myös käyttämättömien huoneiden lämpötilaa voidaan alentaa.

Uusissa, hyvin eristetyissä taloissa hyvä yhdistelmä on lattialämmitys, lämpöpumppu ja ilmanvaihtojärjestelmä, jossa on sekä tulo- että poistoilman lämmönvaihdin. Yli 80 prosenttia poistoilman lämmöstä voidaan silloin käyttää tuloilman lämmittämiseen.

Jos vanhemmassa talossa on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä ja suunnittelee siihen lattialämmityksen asentamista, kannattaa miettiä lämmönlähteeksi maalämpöä tai kaukolämpöä. Lisäksi on hyvä huolehtia siitä, että lattia on hyvin eristetty ja ettei ikkunoiden kohdalle synny vedon tunnetta aiheuttavaa kylmälaskeumaa.

Lähde: vattenfall.fi ■

**LATTIAN UUSIMISET,
KALUSTEASENNUKSET,
MAALAUKSET, TAPETOINNIT,
VÄLISEINÄT, LEVYTYKSET, SISÄKATOT,
OVIEN JA IKKUNOIDEN VAIHDOT**
Tyytyväinen asiakas on meille tärkeintä!

REMONTIT TOTEUTAMME AINA ASIAKASTA KUUNNELLEN

ROMOFIX

Veli-Pekka Romo
040 748 0918
romofix.fi

VETTÄ PITÄVÄLLÄ OTTEELLA
Kun tarvitset LVI-asentajaa kohteeseen tai putkivika yllättää, ota yhteyttä alan ammattilaiseen.

LVI FORSSTROM

www.lvi-forsstrom.fi
petteri@lvi-forsstrom.fi | 0400167029

 ONNI kotisiivous

Laadukas siivouspalvelu

Säännöllinen ylläpitosiivous, ikkunoiden pesu, muuttosiivous ja muut siivoustyöt hoituvat luotettavasti Onnin ammattilaisilta nopeallakin aikataululla!

Ota yhteyttä **09 8564 6541** tai onnikotisiivous.fi

Tutustu lisää verkkosivuilla!

Jopa 35 % kotitalousvähennys

Toimintakyvyn heikentyessä mahdollista saada palvelua myös arvonlisäverottomasti. Tutustu osoitteessa onnion.fi

Vanhemmat vintagehuonekalut ovat usein hienosti koristeltuja ja vähäisellä tuunauksella tai sellaisenaan käyttövalmiita. Huonona puolena voisi mainita yleensä kovemman hinnan ja sen, että umpipuisina ne ovat tavattoman painavia.

Teksti ja kuvat: Elina Salmi

Vanhassa vara parempi – sisusta pikkurahalla ja kierrätystavaroilla

Kodin ilmeen muuttamiseen ei aina tarvita korkeaa pinoa sileitä satasia. Kokenut kierrätyskeskusammattilainen sanoo, että kekseliäisyydellä ja jopa muutamalla kympillä pääsee jo pitkälle.

– Erityisesti nuoret haluavat sisustaa kotinsa persoonallisesti, vaikka toki meiltä tavaraa hakevat ihan kaikenikäiset ihmiset. Monet ikään katsomatta tekevät aatteellisia valintoja myös sisustushankinnoissaan ja suosivat kiertotaloutta, toteaa toiminnanjohtaja **Mauri Hakala** Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:stä.

Se on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tärkeimpiä tavoitteita on pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yh-

distys tekee laajaa yhteistyötä Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa. Työssä auttavat kaksi kierrätyskeskusta Tampereella. Vastaavanlaisia on useimmissa kaupungeissa eri puolilla maata. Ne pyörittävät toimintaansa osittain tai kokonaan myynnistä koostuvilla varoilla.

Niissä sortimentti on paikkakunnasta riippumatta hyvin samankaltainen. Tarjolla on huonekaluja eri vuosikymmeniltä, kodintekstiilejä, valaisimia, astioita sekä suuria ja

pieniä sisustusesineitä. Usein hyllyjä täyttävät myös vaatteet ja kengät.

Hakalan mukaan tämän hetken kuuminta hottia ja erityisesti nuorison suosikkeja ovat 60-lukulaiset, vähän karun oloiset putkirunkoiset kalusteet – erityisesti kirjahyllyt ja tv-pöydät.

– Kun sellaisia tulee myyntiin, niin ne menevät ihan saman tien. Myös kodintekstiilit, kuten pussilakanat, lakanat, tynnyliinat, pyyhkeet ja verhot ovat kuosista riippumatta halut-

tua tavaraa.

Keittiön tarvekalutkin löytyvät suurella todennäköisyydellä kierrätystä suosivista kauppapaikoista. Kippoja, kuppeja ja kattiloita saa pikkurahalla ja joskus voi tehdä jopa designlöytöjä.

Ennen tehtiin kestävämpää tavaraa

Kierrätys on tällä hetkellä trendikästä, mutta tietysti myös järkevää. Jos

jokin tavara tai tekstiili on aikanaan tehty niin hyvin, että se on edelleen käyttökuntoinen, niin se erittäin todennäköisesti säilyy sellaisena vielä vuosia tai jopa vuosikymmeniä.

Lisäksi jonkun jo kertaalleen rakastama kapine on yleensä aika edullinen. Poikkeuksena voisi mainita vanhemmat vintage-huonekalut, kuten senkit, lipastot, kirjoituspöydät ja liinavaatekaapit.

– Ne ovat usein hintavia, mutta myös haluttuja pääsääntöisesti vanhemmassa ostajakunnassa. Suurin osa niistä on myös isokokoisia eivätkä ne siten edes mahdu opiskelijajaksiöön tai muuten pieneen kotiin, vaikka muuten olisivatkin silmää miellyttäviä, kertoo Hakala.

Kierrätyskeskusten lisäksi itselle mieluista kierrätystavaraa voi etsiä ja löytää kirpputoreilta, nettikirppiksiltä ja Facebookin roskalava-ryhmistä. Myös tori.fi:n annetaan-osastolla on välillä suoranaisia löytöjä. Paikakunnasta riippuen siellä on jopa jonkinlaista ylitarjontaa esimerkiksi keinutuoleista ja puhelinpöydistä.

Netistä löytyy lisäksi erityisesti huonekalujen second hand -kauppoja ja isoilla huonekalumerkeilläkin on omat osastonsa kierrätyshuonekaluille.

Tuunaa kierrätyslöytö mieleiseksi

Toisinaan kierrätyslöytö saattaa tarvita vähän hellää huolenpitoa ennen käyttöönottoa. Huonekalun voi maalata tai nähdä ihan uudessa käyttötarkoituksessa. Esimerkiksi keittiön tuoli voi aloittaa uuden elämän yöpöytänä, sänky olla paitsi nukkumapaikka, myös sohva ja vanha ovi toimia upeasti sängyn päätyinä.

Kierrätyskeskuksista ja kirppareilta löytyy usein myös maljakoita ja tauluja. Maljakoihin voi koota asetelemia vaikka puun oksista tai kuivakukista. Pikkuista lasimaljakkoa voi käyttää tuikkukippona tai kosmetiikan säilytyspaikkana kylppärissä.

Taulua ja erityisesti sen kehyksiä voi käyttää moneen muuhunkin tarkoitukseen kuin sellaisenaan koristamaan seinää. Jos taulun aihe ei miellytä, voi itse maalauksen korvata esimerkiksi levyllä, jonka maalaa liitutaulumaalilla ja kirjoittaa siihen vaihtuvan mietelauseen. Rakkaista valokuvista tai muista muistoja herättävistä asioista – festarilipuista, hääkutsuista ja muista sellaisista – voi koota kollaasin näyttäviin taulukehyksiin.

Tavaroiden säilyttäminen on usein ongelma ja siihenkin voi löytää ratkaisun kierrätyksen aina inspiroivasta maailmasta. Vanhan ajan pyyhehelly tai hattuteline toimii tuunnattuna minä tahansa hyllynä ja koukkuihin voi ripustaa viherkasveja. Vanhasta arkusta saa oivallisen sohvapöydän, joka kätkee sisäänsä hyvinkin paljon tavaraa ja erilaisiin sängyn alle tai kirjahyllyn mahtuviin laatikoihin sujahtaa kätevästi vaikka liinavaatteita, jolloin kodin kaappitila jää muuhun käyttöön.

Yleensä tavara osataan hinnoitella kierrätyskeskuksissa ja kirppareilla oikein, mutta hutejakin tulee. Silloin hyötyy ostaja.

– Kyllä meilläkin on yksi mieleenpainunut hinnoitteluhaaveri sattunut. Yhtä työntekijää oli jäänyt kaivelemaan myyntiin tullut valaisin, jonka hinnaksi oli laitettu 25 euroa. Hän intoutui kotonaan tutkimaan asiaa uudelleen, soitti työvuoronsa jälkeen ja kyseli, onko kyseinen lamppu jo mahdollisesti myyty. Sielähän se jo kulki parkkipaikalla ostajan kädessä autoa kohti. Valaisimen todellinen jälleenmyyntiarvo olisi ollut liki 2 000 euroa, muistelee Hakala.

Sen jälkeen on kuulemma hinnoitteluvaiheessa käytetty entistä useammin Googlen käännteistä kuvahakua, jos jokin esine on jäänyt vähänkään mietityttämään.

Älä kanna kotiin ylimääräisiä vieraita

Kodin kutsumattomista vieraista, kuten luteista, saa tämän tästä lukea kauhujuttuja. Kun hankkii huonekaluja kierrätykseen erikoistuneilta kauppapaikoilta, voi olla melko turvallisin mielin siitä, että kotiin tulee vain sohva tai sänky eikä mitään ylimääräistä, omin jaloin liikkuva.

– Ainakin meillä kaikki sisään tulevat sohvat ja sängyt tarkastetaan luteiden varalta jo noutopaikassa ja vielä uudelleen varastossa erillään muista, jo paikalla olevista huonekaluista. Meillä käy myös säännöllisesti tuholaiistorjunnan ammattilainen pitämässä henkilökunnalle kertauskursseja siitä, miten mahdolliset tuholaiset voi tunnistaa. Tarkkuus kannattaa ja olemmekin välttyneet siltä, että olisimme joutuneet asian kanssa painimaan, huokaa Hakala helpottuneena.

Itsekin voi tutustua aiheeseen nettissä. Kuvia niistä merkeistä, joista saattaa tunnistaa ludeongelman, löytyy helposti. Jos sitten löytää mieleisensä huonekalun vaikka jostain latokirppiksestä, voi sen itse tarkastaa ja päätellä, onko kapine turvalista ostaa.

Kodintekstiilit ja vaatteet useimmat meistä pesevät joka tapauksessa riittävän kuumalla pesuohjelmalla ennen omaan käyttöön ottoa ja niin toki kannattaakin tehdä. Tosin kaikkein todennäköisimmin luteritkat matkaavat uuteen kotiin ulkomailta matkalaukun kyydissä, sillä muun Euroopan majoituspaikoissa niitä on valitettavasti enemmän kuin meillä.

Haastateltava on toiminut lähes viisitoista vuotta Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:n toiminnanjohtajana. Yhdistys on kolmannen sektorin toimija, jonka pääasiallisia toimintatapoja ovat pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yhdistys pyörittää kahta kierrätyskeskusta Tampereella ja työllistää tällä hetkellä noin 60 henkilöä. ■

Vanhat maljakot ovat kauniita ja toimivat hienosti koriste-esineinä sellaisenaan, vaikka ei leikkokukkia ostelisikaan.

Kodintekstiilit ovat kuulemma hyvin haluttua tavaraa. Ja miksikäs ei, ennen kaikki tehtiin paremmin ja kestävämmän käyttöä hyvinkin pitkään. Lakanoista, verhoista tai vaikka pöytäliinasta näppärä voi ommella myös jotakin aivan muuta. Esimerkiksi pyöreästä pöytäliinasta saa hulmuavan kesähameen, kun leikkaa keskelle aukon, jonka huolittelee ja lisää vetoketjun.

Teksti: Ulla Sirén

Takkatulta tiiviisti pakattuna

Elävä tuli on tunnelman tuoja kylminä ja pimeinä iltoina. Suomalaiset rakastavat tulisijoja niiden kodikkuuden vuoksi, mutta ne ovat olleet ikiaikoja myös kansan hengissä säilymisen edellytys.

Viime aikojen asumistrendi näkyy myösködin tulisijojen suunnittelussa. Asunnot ovat pienentyneet ja tilan hyötykäyttöön kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Hukkaneliöitä ei haluta rakentaa – niin ollen ei myöskään järkälemäisiä uuneja, jollaiset olivat muodikkaita vielä pari vuosikymmentä sitten.

Takka-asiantuntija **Ville Seppälä** kertoo, että nykyään halutaan ensisijassa pienikokoisia takkoja, jotka ovat varaavia tai osittain varaavia. Hormit ovat hänen mukaansa pääsääntöisesti takan päälle asennettavia teräshormoja, jotka vievät vähemmän tilaa kuin perinteiset

tiili- ja harkkohormit. Takkojen pinnoissa suositaan sileitä, helposti puhtaana pidettäviä materiaaleja, kuten laatta tai maalattu teräs. Niistä syntyy keveämpi vaikutelma kuin tiili- tai vuolukiviuunien rosoisista pinnoista, joten ne sopivat erityisen hyvin pienten tilojen sisustukseen.

Koon pienenemisestä huolimatta varaavia takkoja halutaan selvästi enemmän kuin pelkkiä tunnelmatakkoja. Useimmat haluavat saada tulisijastaan tarvittaessa asunnon varalämmönlähteen, vaikka sitä tavallisessa arjessa käytettäisiin vain tunnelman vuoksi.

Takka keskellä lattiaa

Kun asuntojen neliömäärä pienenee, tilan tuntua luodaan isoilla ikkunoilla ja esimerkiksi lasipinnoilla. Varsinainen seinäpinta, uunien ja takkojen perinteinen sijoituspaikka, vähennee silloin samassa suhteessa, mutta nykyaikaiset takat eivät tarvitsekaan seinää selustakseen.

Ville Seppälä kertoo, että ne sijoitetaan usein osittain ikkunan eteen tai ikkunan läheisyyteen.

– Tällöin tärkeää on, että takka on joka suunnasta viimeistelty ja suunniteltu niin että se voidaan laittaa lähelle lasipintoja, hän sanoo.

Ennen uunien taakse piti muurata paloseinä eli palomuuuri, joka levitti lämpöä laajemmalle kuin itse uunin kohtaan, mutta samalla esti talon muita rakenteita kuumenemasta. Talon rakenne voitiin suunnitella myös niin, että itse uunin yksi kylki oli osa viereisen huoneen seinää, jolloin saman uunin lämmityksellä saatiin lämpöä kahteen erilliseen tilaan.

Paloseinien rakentaminen on Seppälän mukaan vähentynyt, ja uunit sijoitetaan nykyään irralleen seinästä, jolloin takan takaa tuleva lämpö jää huonetilaan. Takkaa katsellaan joka puolelta, jolloin sen merkitys sisustuselementtinä ja yhteensopivuus

huoneen muun kalustuksen ja väri-tyksen kanssa korostuu.

– Viimeisin trendi näyttää olevan, että takkoihin halutaan värejä, lämpimiä sävyjä tai sitten mustaa, Seppälä sanoo.

Vielä vähän aikaa sitten suosittiin erityisesti valkoisia takkoja, mutta koska nykyaikaisia sileitä pintamateriaaleja voi itse maalata haluamaan- sa sävyyn, valkoisuudesta on helppo päästä eroon, jos se ei miellytä.

Perinneuuni
tyylin mukaan

Rakentamisen uusista trendeistä huolimatta Suomi on edelleen täynnä vanhoja omakotitaloja, joissa lämmitys on suunniteltu vanhan ajan tapaan. Siksi perinteiset palomuurit, kaakeli- ja pönttöuunit, leivinuunit, isot avotakat ja kaikki muu, mitä minäkin aikakautena on keksitty suunnitella, elävät edelleen täyttä elämää. Niihin tarvitaan uusia osia tai niiden tilalle uusia samanlaisia. Vanhan tyylin mukaisia perinneuuneja kaivataan myös siksi, että vanhojen talojen henki halutaan säilyttää sisustuksessa.

– Perinteisten pönttöuunien suosio on hieman laskenut muutaman vuoden takaisesta, mutta edelleen varsinkin vanhaan asuntoon asennettavien takkojen halutaan olevan vanhan tyyliä ja talon rakennusaikakauteen soveltuvia, Ville Seppälä kertoo.

Perinteikäs pönttöuuni, tuttu pyöreä peltikuorinen lämmitin, on saanut myös uusia piirteitä, mikä kertoo yksinkertaisen mutta nostalgiseksi koetun uunin suosiosta. Seppälä kertoo, että varsinkin uudemmissa rakennuksissa moderneihin pönttöuuneihin halutaan mielellään lasiset ja perinteisiä jonkin verran suuremmat luukut, jolloin yhdessä uunissa yhdistyvät kahden eri aikakauden tunnelmat.

Terassi tulisijalla

Tulisijan paikka voi olla myös muualla kuin sisähuoneissa. Lasitettu- jen terrassien suosio on kasvattanut myös terassitakkojen suosiota: niiden avulla viileään tilaan saa sekä lämpöä että tunnelmaa tarvitsematta ajatella, että kallis sähkö virtaa lasien raoista ulos, ja terrassin vuotui- nen käyttöaika pitenee.

Ville Seppälä selittää, että varsinaisesti takat vaativat aina sääsuojan päälle, tai takat on sijoitettava katetuun tilaan. Kiviaineiset takat kestävät kyllä myös sateessa, mikäli niissä on säänkestävä pinnoite ilman teräsosia, kuten avotakoissa. Tulisijan päälle suositellaan kuitenkin aina kattoa.

Seppälä mukaan yleisin takka ulkokäytössä on kevyt kiertoilmata- ka, joka sijoitetaan lasitetun teras- sin sisälle. Kevyt takka voidaan asen- taa joko suoraan puulattian päälle tai takan alle voidaan asentaa teräslevy suojaksi. Suojaetäisyysmääräykset vaihtelevat takkamalleittain.

– Katto ja lasitus tilan ympärillä

parantavat säänkestävyyttä, ja näin myös teräksiset takat kestävät ulko- käytössä, hän sanoo.

Hän muistuttaa kuitenkin, että mi- kään takka ei ole varsinaisesti suun- niteltu pelkästään ulkokäyttöön, ja kostea sää saattaa vaurioittaa pintaa. Takka vaatii hieman enemmän huol- tamista ulkokäytössä kuin sisällä.

Takan voi tehdä jälkikäte-

Viime vuosien puhe energiaomava- raisuudesta ja kiristynyt maailman- tilanne ovat pakottaneet miettimään vaihtoehtoisia lämmitystapoja. Käy- tännössä kaikki kodin lämmitysjär- jestelmät ovat tavalla tai toisella riip- puvaisia sähköstä, paitsi uunit. Toi- miva tulisija ja kasa polttopuita voi- vat olla pahimpaan kriisiaikaan suo- ranainen henkivakuutus – ja nykyi- nen takkatrendi näyttää, että kansa on oppinut läksyn.

Ville Seppälä kertoo, että annetun suosituksen mukaisesti lähes kaik- kiin uusiin omakotitaloihin tehdään ainakin varaus puulämmitteiselle uunille tai takalle, vaikka sitä ei heti rakennettaisi.

– Viime vuosina rakennusmateria- aalien hinnat ovat nousseet rajusti, joten kustannusten kasvun takia takat jäävät välillä asentamatta. Mutta sen voi tehdä myös jälkikäte- en, kun takalle on vain varattu paikka, jonne sen pystyy helposti jälkeensä asentamaan, hän selittää.

Tärkeintä on huomioida, että ta- kan ja hormin asennus vaatii aina lu- van kunnan rakennusvalvonnasta. Seppälä huomauttaa, että toimenpi- delupa on melko helppo hakea, ja se vaatii vain muutamia rakennepiirus- tuksia. Sen lisäksi pitää ottaa huomi- oon takan sijoituspaikan lattian kan- tavuus. Mikäli perustus takan alle ei riitä takan painolle, on pohjaa vah- vistettava tai valittava kevyempi tu- lisija.

Hormi sijoitetaan tavallisesti takan päälle, ja hormille on myös oltava riittävä tila kattorakenteissa. Eriste- tyn teräshormin ympärillä pitää olla lisäksi valmistajan ohjeiden mukaan suojaetäisyys palavaan materiaaliin.

Asunnossa ennestään olleen van- han takan tilalle voi rakentaa uuden, mikäli vanha on huonokuntoinen tai tehoton tai ei muuten miellytä. En- nen uuden uunin hankkimista pitää ehdottomasti selvittää oman koti- kunnan rakennusvalvonnasta, saa- ko uuden uunin liittämisen suoraan van- haan hormiin, vai pitääkö myös hor- miin tehdä muutoksia. Rakennus- määräykset vaihtelevat kuntakohtai- sesti.

– Helpoin tapa on pyytää tulisija- asiantuntija paikalle ennen takan ja hormin asennustöitä. Tulisijojen valmistajat ja jälleenmyyjät tarjoa- vat kokonaispaketteja, jotka sisältä- vät kaikki tarvittavat materiaalit ja asennukset. Lisäksi asiakkaita auteta- aan lupahakemuksissa, Ville Seppä- lä muistuttaa.

Asiantuntija: tuotekehityspäällik- kö Ville Seppälä Linnatuli Oy:stä.

Jos kodissa on yksikin tulisija, se kannattaa säilyttää ainakin varalämmönlähteenä. Pienikin uuni auttaa, jos lämpöä ei tule muualta.

Muistettavaa takoista ja uuneista

1. Tulisijan tekeminen rakennukseen on aina luvanvaraista.
2. Tulisijaa ei tarvitse tehdä seinän viereen.
3. Palomuuria ei välttämättä tarvita, koska uudet uunit asennetaan irralleen seinästä.
4. Jokaisella tulisijalla täytyy olla riittävän kanta- va perustus suhteessa uunin kokoon.
5. Ennen kuin alkaa suunnitella uunia omakoti- taloon, on tarpeen selvittää kotikunnan uuneja koskevat rakennusmääräykset.
6. Terrasille tehtävä takka tarvitsee sateelta suo- jatun tilan.
7. Vaikka et haluaisi taloosi tulisijaa, jätä sille varaus johonkin kohtaan. Kriisitilanteessa vara- lämmönlähde voi pelastaa kotisi ja perheesi. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kuvat: Helena Ahti-Hallbergin Instagram-tili

Kiireetöntä elämää ja päivänpaistetta

Helena Ahti-Hallberg toteutti vuonna 2024 unelman, jonka monet suomalaiset jakavat: osti puolisonsa kanssa tunnelmallisen, historiaa havisevan loma-asunnon Espanjan lämmöstä. 200-vuotias kaunis talovanhus tarjoaa heille nyt kiireetöntä elämänrytmiä.

Suomessa eletään kenties harmaata ja sateista syksyä, mutta toisin on Espanjassa. Lämmin ilmasto ja auringonpaiste houkuttivatkin kilpatanssijana ja tanssinopettajana tunnetun **Helena Ahti-Hallbergin** hankkimaan puolisonsa kanssa loma-asunnon Valencian maakunnassa sijaitsevasta Ontinyentistä. Noin 36 000 asukkaan kaupunki sijaitsee sisämaassa kahden suuremman ja tunnetumman kaupungin, Valencian ja Alicanten välissä. Kumpaankin on runsaan 80 kilometrin matka.

Vuoristoisen seudun kauniit maisemat ovat ehneet jo tehdä Ahti-Hallbergiin vaikutuksen. Hän mainitsee Ontinyentin kaupungin itsessään sijaitsevan jo noin 380 metrin korkeudella.

– Täällä on paljon ulkoilumaastoja ja ihmiset pyöräilevät ja harrastavat patikointia vuorilla.

Ahti-Hallbergin ja hänen puolisonsa Suomen

koti sijaitsee Sipoossa, jonka hän kuvailee olevan ”aika maaseutua”. Ontinyentin loma-asunto on puolestaan aivan tunnelmallisen vanhankaupungin ytimessä, joten kaikkialle pääsee kävellen – asia, joka on myös ihastuttanut häntä kovasti.

– Ei tarvitse välttämättä autolla lähteä mihinkään. Ja vanhassakaupungissa joka ikinen vastaan tulija tervehtii.

Historiallinen talo hurmasi hetkessä

Ontinyentissa on aikoinaan ollut asutusta jo 1500-luvulla. Helena Ahti-Hallbergin loma-asunnon uloimmat muuritkin ovat 1500-luvulta peräisin, mutta talo itsessään valmistunut vuonna 1880.

– Jotenkin on sellanen olo, että ne vanhat seinät kuiskivat. Jollain tavalla se aika ja talon ikä sekä nä-

kyy että tuntuu.

Kolmikerroksinen, asuinpinta-alaltaan yli 400-neliöinen rakennus on huomattavasti suurempi, kuin mitä hän oli puolisonsa kanssa alun perin etsinyt. He löysivätkin talon hieman puolivahingossa, mutta ihastuivat siihen välittömästi.

– Kävimme katsomassa parikymmentä taloa, ja kaikki niistä olivat hyvin samanlaisia arkkitehtuuriselta rakenteeltaan.

Ontinyentin vanhankaupungin talo poikkesi kuitenkin muista ja hurmasi hetkessä. Talon keskellä on koko sen kolme kerrosta kattava avoin, korkea halli, jota asuinhuoneet ympäröivät. Korkeuden lisäksi hallin kattoikkuna tuo tilaan miellyttävää luonnonvaloa.

Ahti-Hallberg myöntääkin heidän edenneen talokaupassa enemmän tunteella kuin järjellä. Se

osoittautui kuitenkin hyväksi ratkaisuksi. Vaikka tilaa on tarvittua enemmän, Espanjassa esimerkiksi suuren talon lämmittäminen ei ole niin suuri kuluerä kuin mitä se Suomessa olisi.

Edessä mittava remontti – mutta ilman hoppua

Ennen kuin Helena Ahti-Hallberg puolisoineen osti Ontinyentin talon itselleen, rakennus oli ollut yli 10 vuotta tyhjiään, sillä sen omistanut perikunta ei ollut keksinyt talolle käyttöä.

– Sitä ei ollut asuttu ja kunnostettu sinä aikana.

Hän toteaa talossa menevänkin ennen pitkää uusiksi niin keittiö, kylpyhuoneet kuin pinnatkin.

– Kyllä siellä mittava remontti on edessä. Talo on kuitenkin asuttavassa kunnossa sellaisena kuin se on nyt. Se oli meille hirveän tärkeää. Voimme tehdä remonttia huone kerrallaan ja asua siinä samalla.

He päätyivät etsimään loma-asuntoa juuri Espanjasta miellyttävän ilmaston vuoksi. Ajoitukseen vaikutti puolestaan se, että pariskunta halusi talon olevan kaikin puolin valmis aikanaan heidän jäädessään eläkkeelle.

– Siinä vaiheessa ei jaksakaan enää lähteä tekemään noin mittavaa remonttia. Meillä on nyt aikaa kunnostaa taloa ja käymme aktiivisesti töissä.

Espanjan tunteva lakimies apuna kaupoissa

Kiinteistön ostaminen ulkomailta vaati kuitenkin jonkin verran paikallisiin käytäntöihin perehtymistä.

– Tärkeintä oli se NIE-numero, eli ikään kuin veronumero. Sen hankkiminen on numero yksi, mitä pitää olla. Ja sitten meillä oli apuna suomalainen lakimies, jolla on lakitoimisto siellä Espanjassa, kertoo Ahti-Hallberg.

– Oli todella tärkeää, että pystyimme asioimaan hänen kanssaan luottavaisin mielin. Hän hoiti kauppakirjat ja auttoi muun muassa vesiliittymien siirtämisessä. Ja saimme asioida suomeksi.

Myös erilaiset lupa-asiat esimerkiksi historiallisen rakennuksen remontoinnin osalta edellyttivät erityistä paneutumista.

– Kyseessä on vanhakaupunki, joten siellä ollaan aika tarkkoja siitä, mitä muutoksia talon ulkopuolelle saa tulla. Ja sähköjä odottelemme vieläkin. Ne ovat olleet yli puoli vuotta tuloillaan.

Taloon on kyllä vedetty sähkökaapeloinnit, mutta sähkömittaria ei ole vielä asennettu. Ahti-Hallberg toteaa heidän kuitenkin pärjänneen tähän saakka hyvin aurinkopaneelien avulla. Akusto ja paneelit olivat yksi heidän ensimmäisiä hankintojaan taloon, ja niiden avulla he ovat voineet käyttää esimerkiksi jääkaappia.

– Tänä kesänä emme olisi tarvineet sähköä mihinkään, mutta talvea varten olisi hyvä saada ilmalämpöpumppu, että talo saadaan lämmitettyä.

Vihreä sisäpiha mukaan oleskeluun

Vanhankaupungin syleilyssä sijaitsevassa loma-asunnossa ei ole paljolti pihaa, mutta talon pienen sisäpihan Helena Ahti-Hallberg on ottanut jo tehokkaasti käyttöön.

– Vein täältä sinne yhden sitruunapuun ja hankin pikan päältä Bougainvillean eli ihmeköynnöksen. Toivon, että ne lähtisivät kasvamaan.

Hän kertoo varustaneensa sisäpihan kastelujärjestelmällä, joten kasvit toivon mukaan ovat vielä elinvoimaisia seuraavallakin visiitillä. Haaveissa on hyödyntää vihreää sisäpihaa myös muuten:

– Haluaisin kauheasti, että saisin purkaa yhden seinän ruokasalin ja sisäpihan välistä ja laittaa siihen liukuovet, että sisä- ja ulkotila yhdistyisi.

Ahti-Hallbergin visioissa on toteuttaa saumaton kulku talon keittiön, ruokatilan ja sisäpihan välillä. Sitä varten tarvitaan kuitenkin vielä arkkitehdin perusteelliset laskelmat, jotta saadaan aikaiseksi tarvittavat tukirakenteet.

Mutta koska ollaan Espanjassa, kiirettä asian suhteen ei ole – kaikki hoituu kyllä aikanaan!

Myös erilaiset lupa-asiat esimerkiksi historiallisen rakennuksen remontoinnin osalta edellyttivät erityistä paneutumista.

Tanssi tuo hyvinvointia kaikkiin elämänvaiheisiin

Espanjan loma-asunnollaan Helena Ahti-Hallberg nauttii aikatauluttomuudesta ja verkkaisesta elämänrytmistä. Hän kertoo nukkuvansa merkittävän paljon paremmin tietäessään päivien kulkevan omalla painolla.

– Menen nukkumaan, kun aurinko laskee ja herään, kun aurinko nousee. On tosi levollinen olo, kun ei ole mitään kauhean tiukkaa ohjelmaa.

Kuka tahansa voi kuitenkin lisätä elämäänsä hyvinvointia hyvinkin yksinkertaisilla keinoilla – yhtenä näistä musiikki ja yhdessä tekeminen.

Ahti-Hallberg on yksi menestyneimpiä suomalaisia kilpatanssijoita, mutta tehnyt lisäksi pitkän uran muun muassa tanssinopettajana. Hän tietääkin siis omakohtaisesti, miten paljon tanssiminen voi edistää kenen tahansa hyvinvointia.

– Sehän antaa terveyttä. Laji on niin monipuolinen ja kokonaisvaltainen, siinä ei rasiteta vain yhtä lihasryhmää.

Tanssiharrastuksen aluksi opetellaan yksinkertais-

ti seisomaan ranka suorana – mikä olisi erityisen tärkeää oppia etenkin heidän, jotka tekevät paljon näyttöpäätetyöskentelyä. Sykkeen nostamisen ja liikunnan lisäksi myös aivot saavat virikkeitä, kun liikeratoja yritetään hioa aina vain paremmiksi. Fyysisen hyvinvoinnin lisäksi tanssiminen tarjoaa kuitenkin myös henkistä hyvinvointia.

– Tanssi on siitä ihana harrastusmuoto, että sitä tehdään yhdessä jonkun toisen kanssa tai ryhmänä, Ahti-Hallberg toteaa.

– Samanhenkisten ihmisten löytäminen on aivan mahtavaa. Sellainen vuorovaikutteisuus ja yhdessä tekeminen tulevat vahvasti esille.

Aiemman kokemuksen ja taidon puute voivat aiheuttaa korkean kynnyksen aloittaa tanssiharrastus. Jokainen oppii tanssimaan, kannustaa Ahti-Hallberg – joillain se vain kestää kauemmin. Alkeiskursseja on tarjolla jo 3–4-vuotiaille, ja hänenkin oppilaistaan vanhimmat ovat 80-vuotiaita. Tanssin pariin voivat hakeutua siis kirjaimellisesti kaikenikäiset. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Hyvin mietitty valaistus tuo toiminnallisuutta ja tunnelmaa

Toimiva valaistus helpottaa kodin siivousta ja kaikkea muuta toimintaa, mutta myös tuo tunnelmaa ja viihtyisyyttä. Kodin valaistuksessa tarvitaankin niin yleisvaloa, tunnelmavaloa kuin pientiloja luovia jalka- ja pöytävalaisimiakin. Valolla voidaan myös korostaa kodin visuaalisia yksityiskohtia.

Loppuvuoden hämärtyvissä illoissa sen viimeistään huomaa: valo vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin enemmän kuin voisi äkkiseltään edes arvata.

Suomalaiskotien valaistuksessa on kuitenkin tyypillisesti puutteita, varsinkin vanhemmissa rakennuksissa. Valaistus- ja sisustussuunnittelija, SI **Erja Taipale** toteaa suurimman ongelman olevan se, että valoa on yksinkertaisesti liian vähän.

– Valopisteitä on liian vähän suhteessa siihen, mitä tarvitsisi olla. Keit-

tiössä saattaa olla pahimmassa tapauksessa yksi hehkulamppu, tai loisteputki toiseksi pahimmassa, ja yksi kattovalo.

Kyseessä on kuitenkin ruuanvalmistus- ja ruokailutila, joten tuollainen valomäärä on riittämätön. Valon määrän pitää olla tehtävän työn tarkkuuden mukainen, ettei kokkaa ja joudu hermostumaan siihen, ettei näe mitä on tekemässä.

Toinen Taipaleen mukaan tyypillinen virhe kodin valaistuksessa on

hankkia yksittäinen, tarpeisiin nähden liian tehokas valonlähde.

– Sekin on ongelmallista. Jos on valotykki, joka on olohuoneessa hyvä siivoamiseen, se ei ole kuitenkaan hyvä siihen TV:n katseluun.

Yhdellä valonlähteellä ei voida yleensä täyttää kaikkia tilan valaistustarpeita, vaikka se olisi himmennettäväkin. Taipale suosittelee silti hankkimaan himmennettäviä valaisimia aina kun se on vain mahdollista, ja likipitään joka tilaan.

– Ihmisten pitäisi myös uskaltaa jättää varjoja, koska varjot tekevät valosta mielenkiintoisen. Jos tilassa miinkään ei tule varjoa, tila on kuten sairaala. Ja kaikki tietävät, miltä saalavalistus tuntuu.

Valoremontti alkuun tarpeiden kartoituksella

Taipale neuvoa aloittamaan omakotitalon valaistuksen uudistamisen kartoittamalla ensin kodin sähköpis-

teet ja mihin valaistusta olisi ylipää-tään mahdollista lisätä. Sen jälkeen olisi hyvä miettiä, mitä kodin kussa-kin tilassa tehdään ja kuinka paljon niihin sen johdosta tarvitaan valoa.

– Jos tila on käytävä tai aula, jossa vain kävellään, sinne riittää vähem-män valoa kuin esimerkiksi eteiseen, jossa pitäisi tietää, onko musta vai si-ninen sormikas kädessä kun lähden tästä ulos.

Hän muistuttaa, että vaikka jotkin kevyemmät, alle 48 voltin järjestel-mät on mahdollista asentaa omin päin, yleensä tehtävään tarvitaan pä-tevä sähköasentaja. Jos valaistukseen halutaan lisäksi jonkinlaista älykästä ohjausta, sitä varten tarvitaan yleen-sä myös jonkinlainen sisäverkko tai wifi-yhteys.

– Remontti- ja saneerauskohteissa on aina todella tapauskohtaista, mi-ten paljon valaistusta pystytään pa-rantamaan tai muokkaamaan. Yleen-sä aina pystytään parantamaan, mut-ta mihin tasoon asti?

Omakotiasuja on saattanut myös vieraila uudenkarheassa älytalossa, jossa on pitkälle viety valaistusjär-jestelmä ja jonka verhojakin voidaan ohjata sähköisesti, ja kaipaa kotiinsa vastaavaa.

Tuollaiset ratkaisut eivät kuiten-kaan Taipaleen mukaan ole yleensä realistisia vanhoissa omakotitaloissa, sillä ne edellyttäisivät mittavaa uu-delleenkaapelointia.

– Jos halutaan väyläohjausta valais-tukselle, pitäisi saada joka ikinen va-laisimelle menevä sähköjohto vaih-dettua ja samalla sähkökeskukseen tulee mittavia muutoksia, hän muis-tuttaa.

Tarpeet valon osalta vaihtelevat huoneittain

Kodin valaistusta kannattaa miettiä ensisijaisesti tilan toimintojen poh-jalta; mitä tarkempaa työtä tilassa tehdään, sitä enemmän siihen kai-vataan valoa. Kun omakotiasuja re-montoikin esimerkiksi kotinsa keit-tiötä, tavallisesti myös sen valaistuk-seen kaivataan Taipaleen mukaan parannusta.

– Yleensä välitilassa lieden yläpuo-llella on vain yksi hehkulamppukan-tainen valaisin. Se vain on riittämä-tön määrä valoa.

Led-valonauha yläkaappien poh-jassa on teknisesti suhteellisen hel-po toteuttaa ja hyvä tapa valaista työ-tasot. Ne voidaan varustaa myös va-lotehon ja valon värilämpötilan sää-dettävyydellä.

Makuuhuoneisiin valoa tarvitaan puolestaan huomattavasti vähem-män. Koska ne ovat pääasiassa nuk-kumista varten, jo epäsuora valaistus on usein riittävä.

– Yleisesti valoa pitäisi olla sen ver-ran paljon, että näkee siivota ja vaih-taa lakanat ja sen sellaista, Taipale li-sää.

Epäsuoraa valoa on hänen mu-kaansa suhteellisen helppo lisätä vanhassakin talossa esimerkiksi ver-holistan taakse. Valontarve on kui-tenkin jo aivan toinen, jos makuu-huoneeseen on sijoitettu muita toi-

mintoja, kuten työpöytä tai vaate-kaappeja.

Kylpyhuoneen ja eteisen valaistus kuntoon

Kylpyhuoneisiin pätevät samat yleis-ohjeet riittävän yleisvalon ja him-mennettävyyden osalta. Koska kyl-pyhuonetta käytetään myös iltai-sin, tuolloin ei ole mielekästä herät-tää itseään kirkkaalla valolla, Taipale muistuttaa. Usein tilaa käytetään kui-tenkin myös laittautumiseen, mikä edellyttää valaistukselta jo enem-män.

– Oikeasti paras valo meikkaami-seen tulee meikkaajan sivuilta ja edestäpäin, mutta tilan pitää olla va-laistu myös takaa. Muuten kirkas pei-livalo häikäisee.

Hyvä kompromissi olisi hänen mu-kaansa se, että valoa tulisi edestä yl-häältä ja että tila olisi valaistu myös meikkaajan takana. Kohdevalo ei sai-si olla aivan kasvojen kohdalla, sillä muuten se luo suuret varjot kulma-karvojen ja leuan alle.

Myös eteisen valaistuksessa on omat erityistarpeensa. Taipale koros-taa, että eteisessä valaistuksen mää-rän pitäisi mukautua ulkona vallitse-vaan valoon. Esimerkiksi ulkona ole-vaa jäätä on vaikea huomata, jos etei-sen valaistus on suhteessa liian kirkas ulkoilmaan verrattuna.

– Jos on ihan sysipimeää kun me-nee ulos, saattaa käydä niin, että liu-kastuu jo kynnyksellä.

Valaisimen ja valonlähteen valinta vaikuttaa

Huoneen valaistukseen voidaan vai-kuttaa suuresti pelkästään jo valaisi-men ja valonlähteen valinnalla. Mi-käli esimerkiksi keittiössä on vain ruokapöydän kohdalla yksi kattova-laisin, joka rajaa valoa vahvasti alas-päin, muu keittiö jää varjoon.

– Jos huoneessa on vain yksi valon-lähde, on fakta, että siinä tarvitaan yleisvaloa, Taipale toteaa.

Valonlähteen tai valaisimen ensi-sijaisen valintaperusteen pitäisikin hänen mukaansa olla se, millaista va-loa se tuottaa – eikä vain sen ulkonä-kö. Tavallisesti asia menee kuitenkin juuri toisinpäin, hän harmittelee.

– Ihmiset eivät yleensä ymmärrä, jos valaisin tuottaa vaikka voimak-kaasti varjoja.

Esimerkkinä Taipale mainitsee ko-rityyppiset valaisimet: ne luovat ti-laan ruudullista varjoa muilta osin paitsi varjostimen ala-aukon koh-dalta, jolloin tilasta voi tulla levoton. Hän painottaa, että myöskään valon-lähdettä ei tulisi valita sattumanva-raisesti vain sen perusteella, että sen kanta sattuu olemaan sopiva. Olen-naista olisi huomioida valon laatu ja onko se himmennettävä, mikäli him-mennystä tarvitaan.

– Ja valon määreiden ymmärtämi-nen auttaa, kun ollaan siellä kaupan hyllyn äärellä. Jos kaikkiiin valaisimiin valitsisi edes saman valonvärin (K), se olisi jo hyvä lähtökohta.

Lähtökohtaisesti hyvä värilämpöti-la kodin valaistukseen on 3 000 Kelvi-

niä. Myös hyvä värintoistokyky (CRI) ja varsinkin kohdevalojen osalta va-lon avautumiskulma ovat Taipaleen mukaan tärkeitä valintaperusteita.

– Siinä on aika iso ero, miten se va-laisee tilan.

Uusilla ratkaisulla toimivampaa kodin valaistusta

Erilaiset älykkäät valaistuksenohja-ukset eri mittaluokissa ovat nouse-vaa kehitystä kotien valaistuksessa. Usein niitä voidaan ohjata jonkinlai-sella älylaitteella, tavallisimmin äly-puhelimella, mutta perinteisiä sei-näkatkaisijoita ei Taipaleen mukaan voida silti jättää pois.

Monet älytalot saadaan reagoi-maan jo siihen, kun asukas lähestyy kotiaan ja esimerkiksi tämän puhe-lin liittyy kotiverkkoon, jolloin halu-tut valot syttyvät automaattisesti. Se, mitkä valot syttyvät, voidaan määri-tellä myös vuorokaudenajan tai vuo-denajan mukaisesti.

– Onko se sitten lopulta näppärää, on eri asia, Taipale huomauttaa.

Tuollainen ratkaisu vaatii hänen mukaansa paljon resursseja suhtees-sa hyötyihin. Erilaiset tilannevalais-tukset voivat kuitenkin olla hyödylli-siä arjessa ja lisätä kodin viihtyisyyt-tä, kun kaikki valaisimet voidaan kyt-keä päälle tai pois päältä yhdellä pai-nikkeella – tai valita esimerkiksi mu-kava tunnelmavalistus.

Freepik

Pihavalauksella parempaa turvallisuutta

Omakotiasuja viettää suurimman osan vuodesta enemmän sisällä kuin ulkona. Sisätilojen valaistuksella on siis tuntuva vaikutus ihmisen hyvinvointiin. Taipale kehottaa kuitenkin kiinnittämään huomiota myös omakotitalon ulkotilojen va-laisemiseen.

– Se luo turvallisuutta, kun pihalla näkee kulkea, ja turvalli-suuden tunnetta kun ikkunasta nähdään vähän pidemmälle sitä pimeää maisemaa.

Hän nostaa esille ulkovalaistuksen merkityksen myös ilki-vallan torjumisessa: kun piha on kunnolla valaistu, tihutyö-läiset hakeutuvat ennemmin muihin kohteisiin. Omakoti-asuja voikin vaikuttaa pihan turvallisuuteen ja omaan turval-lisuudentunteeseensa jo pienillä asioilla.

– Pihalle voi hankkia vaikka liiketunnistimen, joka sytyttää valot, kun joku liikkuu siellä.

Liiketunnistimen kääntöpuolena on toki se, että se voi ak-tivoitua jo pihalla loikkivasta oravasta, mutta tunnistimen voi yrittää suunnata ihmisten käyttämille kulkureiteille tai sää-tää vähemmän herkäksi. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Joulunviettoa eri puolilla Suomea

Joulua viettää kukin tavallaan – tai on viettämättä. Joulumarkkinat, -koristeet ja -laulut ovat kuitenkin yhteistä perinnettä, joka tuo iloa ja tunnelmaa loppuvuoden pimeyteen.

Milloin on vielä liian aikaista miettiä joulua?

Parhaimmillaan – tai pahimmillaan – joulukoristeet ja -makeiset ilmestyvät kauppojen hyllyille jo varhain syksyllä. Joillekin ne ovat inhoitus, toisille taas kauan odotettu lähitöläus loppuvuoden tunnelmointiin.

Joulun lähestyminen tuo mukanaan kuitenkin myös rutkasti tunnelmaa, joka vain kasvaa viikko viikolta iltojen pimetessä. Kausivalot, koristeet, musiikki ja erilaiset tapahtumat keventävät tunnelmaa ja tuovat piristystä arkeen, olipa joulusta itsestään sitten mitä mieltä tahansa.

Monella paikkakunnalla on omia

paikallisia jouluperinteitään, joita on vaalittu vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Etenkin ruotsinkielisillä seuduilla Lucian kruunaus ja kulkue on ollut tärkeä perinne jo 1950-luvulta lähtien.

Lisäksi monet kaupungit ja paikkakunnat eri puolilla Suomea järjestävät joulutoreja ja tapahtumia, jotka ovat tärkeä osa joulunodotusta niin paikallisille kuin matkalaisillekin. Esimerkiksi Savonlinnassa oopperajuhlistaan tunnettu Olavinlinna muuttuu yhden viikonlopun ajaksi ainutlaatuisiksi miljööksi joulumyyjäisille. Kauniisti valaistu keskiaikainen linna on tuolloin täynnä juhlauden tunnelmaa. Joulumarkkinoiden lisäksi monenlaiset Kauneimmat joululaulut -tilaisuudet ovat koko maan yhteistä jouluperinnettä ja voivat olla tyyliltään kaikkea perinteisestä aina metallimusiikkiin.

Helsinki – Stockmannin jouluikkuna ja Tuomaan markkinat

Aleksanterinkadun Joulukadun avajaiset ovat iso tapahtuma, jonka yhteydessä sytytetään kaupungin näyttävä jouluvalaistus. Stockmannin mielikuviuksellinen ja satumainen jouluikkuna Aleksanterinkadulla on ollut osa kaupungin jouluperinteitä jo vuodesta 1949.

Tärkeä osa joulua on myös Helsingin vanhin ulkoilmajoulutori, Tuomaan Markkinat, joka on asettunut mukavasti nykyiselle sijainnilleen Senaatintorille. Sen lisäksi kaupungissa ja sen lähiseuduilla on toki lukuisia muitakin joulumyyjäisiä. Joulukonserteista mainittakoon Cantores Minores -poikakuoron järjestämä Perinteinen Joulukonsertti Helsingin tuomiokirkossa.

Kristiinankaupunki – Joulukoteja Merikaupungin tapaan

Kristiinankaupunki on yksi Suomen parhaiten säilyneistä puutalokau-

pungeista. Kaupungin joulumarkkinat on järjestetty 1800-luvun henges- sä jo vuosikymmeniä. Joulukauden avajaisia Kristiinankaupungin toril- la vietetään tänä vuonna lauantaina 22.11. Kaupungin ytimessä sijaitseva Kirkkokatu koristellaan niin ikään ki- maltelevaksi joulukaduksi, jossa voi virittyä joulun tunnelmaan glögin- tuoksun ja joululaulujen avulla.

Puutalokaupungin joulutunnel- masta voi nauttia Merikaupungin joulukodit -tapahtumassa 13.12. Maksuton tapahtuma tarjoaa kiin- nostuneille kurkistuksen Kristiinan- kaupungin historiallisen keskusta- alueen koteihin ja siihen, miten van- han rannikkokaupungin puutalo- kortteleissa vietetään joulua.

Loviisa – Puutalokaupungin jouluidylliä

Loviisan keskustan idylliset vanhat puutalot avaavat joulun aikaan oven- sa matkailijoille. Joulukuun toisena ja kolmantena viikonloppuna kau- pungin vanhat puutalot koristellaan Wanhän Ajan joulukodeiksi ja asuk- kaat toivottavat vieraat tervetulleiksi koteihinsa.

Vuonna 2005 alkaneesta perintees- tä on tullut vuosien saatossa kan- sainvälisestikin tunnettu. Joulutun- nelman luomisen lisäksi tapahtuma pyrkii säilyttämään Loviisan vanhaa kaupunkimiljöötä ja edistämään yh- teisöllisyyttä.

Oulu – Vanhanajan joulua ja tiernapoikaperinnettä

Joulun tunnelmaan voi kirjaimelli- sesti astua Oulun idyllisessä Pikisaa- ressa, jossa sijaitsevan Merimiehen kotimuseon jouluikkunat tarjoavat vilauksen vanhanajan joulusta. Mu- seon ikkunoihin on luotu kauniita asetelmia, jotka esittelevät perinteis- tä joulunviettoa.

Kauppakeskus Valkean edustal- la Kauppurienaukiolla järjestetään puolestaan joulumarkkinat. Jouluos- tosten lisäksi kyseisellä Tiernatorilla voi tavata joulupukin ja porot ja näh- dä perinteisen Tiernapoikien esityk- sen. Oulussa tiernapoikaperinne on jatkunut yli 100 vuotta, ja kaupungis- sa järjestetään edelleen vuosittaisia tiernapoikakilpailuja.

Porvoo – Joulunajan vanhakaupunki hurmaa

Porvoon ainutlaatuinen joulutunnel- ma on parhaimmillaan vanhankau- pungin alueella. Raatihuoneentorin historiallinen miljöö luo kaupungin kuuluisille joulumarkkinoille erityi- sen tunnelman. Joulusesonki näkyy kuitenkin ympäri kaupunkia; vanhan Porvoon liikkeit koristelevat näyteik- kunansa juhlan mukaisesti, ja myös monet kodit saavat itselleen joului- sen ilmeen. Kaiken kruunaa kaupun- gin keskiaikainen tuomiokirkko.

Porvoon oma Lucia kruunataan 13.12. Vanhan raatihuoneen portailla ja samassa paikassa julistetaan jou- luaattona joulurauha. Myös histori-

allisten Holmin talon ja J. L. Rune- bergin kodin joulunäyttelyt tarjoavat kurkistuksen paikallisen joulunvie- ton pitkiin perinteisiin.

Rovaniemi – Joulupukin kotikaupunki

Rovaniemi on ollut Joulupukin viral- linen kotikaupunki jo vuosia. Joulu- pukin Pajakylä Rovaniemellä on yksi Suomen tunnetuimpia joulukohtei- ta. Napapiirillä sijaitseva Pajakylä on houkutellut sekä matkailijoita että paikallisia jo 1980-luvulta lähtien tu- tustumaan joulupukin työpaajaan ja tapaamaan joulupukkia.

Rovaniemellä joulutunnelmas- ta päästään nauttimaan muutenkin verrattain hyvissä ajoin: Lähtölas- kenta jouluun -tapahtumaa vietetään Joulupukin Pajakylässä jo lokakuun lopulla. Toinen odotettu joulutapah- tuma on perinteikäs Joulupukin Mat- kaanlähtö, joka järjestetään vuosit- tain aatonaattona.

Tampere – Jouluparaati käynnistää joulunodotuksen

Tampereella joulunvietto aloitetaan marraskuun lopussa jouluparaatil- la, joka huipentuu Keskustorin jou- lukuusen valojen sytyttämiseen. Sa- malla käynnistyy jo perinteeksi muo- dostunut Kaunein Jouluikkuna -kil- pailu, jossa kaupungin yritykset ko- ristavat näyteikkunansa joulutunnel- man mukaisiksi.

Marraskuun lopulla vietetään myös Tampereen Keskustorin Joulutorin virallisia avajaisia. Vaihteittain avau- tuvat myyntikojut ja jouluisat glögi- ravintolat ovat auki aina 22.12. saak- ka. Torin esiintymislavalla nähdään myös jouluisia musiikkiesityksiä.

Tampereella järjestetään joulun alla lisäksi monenmoisia joulukon- serteja ja pienempiä joulumarkki- noita, joista mainittakoon etenkin Finlaysonin historiallisella alueella sijaitsevan Tallipihan joulutori. Pe- rinteisten käsitöiden lisäksi tapahtu- massa on hevoskyytejä, musiikkia – ja tietenkin joulupukki!

Turku – Joulurauhan julistus ja joulumarkkinat

Viimeisenä vaan ei suinkaan vähäi- simpänä mainittakoon vielä joulun- vietto Turussa – tunnetaanhan Turku Suomen Joulukaupunkina. Kaupun- gin tunnetuin joulutraditio on joulu- rauhan julistus, joka on luettu lähes katkeamattomana perinteenä 700 vuoden ajan aina 1300-luvulta asti. Vanhan Suurtorin Brinkkalan talon parvekkeelta joulurauha on julistettu vuodesta 1886 lähtien.

Joulurauhan julistuksen lisäk- si Vanhalla Suurtorilla järjestetään marras-joulukuussa perinteiset jou- lumarkkinat sekä paljon muuta jou- luhenkistä koettavaa koko perheel- le. Myös Turun linnassa on tarjolla monenlaista jouluaiheista tehtävää himmeli- ja piparkakkukursseista aina piparkakkumuotin kaiverrus- kurssiin.

IPA-PESU OY

Rekolanpohjankatu 6, 15300 Lahti
03 756 1710 | www.ipa-pesu.fi
Aukioloajat ma-pe 8-18, la 8-14,
pyhäpäivät suljettu.

- » Huollot
- » Korjaukset
- » Ilmastointilaitehuollot
- » Pakokaasumittaukset – OBD + Diesel-savu
- » Ohjauksulmien suuntaukset
- » Ajovalojen kiillotukset
- » Vikakoodin luku Bosch / Autocom

LUOTETTAVA MONIMERKKIKORJAAMO ORIMATTILASSA

LT-AUTOKORJAAMO KY

Orimattila, puh. (03) 777 4498, 044 700 4498, www.ltautokorjaamo.fi

Joulunviettoa kartano- tai kylpylämiljöössä

Joulu on monille juhla, jota halutaan viettää oman kodin rauhassa tai korkeintaan läheisten luona vie- railemalla – ja mieluiten tismalleen samalla tavalla kuten aina ennenkin!

Kotijoululle on kuitenkin nykyisin tarjolla houkut- televa vaihtoehto, sillä useat matkakohteet ovat al- kaneet tarjota omia tunnelmointipakettejaan jou- lunaikaan. Esimerkiksi joissain kylpylähotelleissa voi nauttia saunomisesta ja jouluaterioista, joiden eteen ei tarvitse hukkia itse.

Tai miten olisi romanttinen kartanojoulu? Ympäri Suomen löytyy tunnelmallisia kartanohotelleja, joi- den kauniit, vanhat rakennukset luovat upeat puit- teet idylliseen joulunviettoon.

Majoituksen lisäksi monet kartano- tai kylpyläho- tellit tarjoavat jouluisia buffetaterioita ja perinteisiä jouluruokia, hemmotteluhoitoja sekä juhlaan sopi- vaa ohjelmaa ja viihdettä.

Joulunajan paketit ovat kuitenkin usein suosittuja, joten ne kannattaa varata hyvissä ajoin!

Joulupaketteja tarjoavat esimerkiksi:

- Haikon kartano
- Wuolteen kartano
- Töyrylän kartano
- Tertin kartano
- Inkalan kartano
- Hirvihaaran kartano
- Sannäsin kartano
- Hämeenkylässä kartano

Lähde: www.kotimaatutuksi.fi

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tontut suomalaisessa kansanperinteessä

Nykyiset punalakkiset joulutonttumme ovat 1800-luvun lopun perua, mutta sitä ennen suomalaisen kansanperinteen tuntemat tontut olivat jotain aivan muuta. Useimmiten harmaavaatteisena pikku ukkona kuvatut tontut olivat kodinhaltijoita, jotka vastasivat talon onnesta ja hoitivat erilaisia talon askareita talonväen avuksi.

Samassa taloudessa saattoi olla useita, eri tehtävistä vastaavia tonttuja. Kotitontun rinnalla toimivat usein etenkin riihi- ja saunatonttu, jotka valvoivat näissä rakennuksissa tulen käyttöä.

Tontun keskeinen tehtävä olikin suojella talonväkeä ja varoittaa vaaroista. Tonttu kuitenkin myös tarkkaili talonväkeä herkeämättä ja saattoi ojentaa huonotapaisia asukkaita aiheuttamalla häiriötä – tai jopa lähteä talosta tyystin vieden onnen mukaan.

Joulunaikaan kotitontut huomioitiin viemällä jouluyönä tontulle lautasellinen puuroa sen asuinpaikkaan; saunaan, riiheen, talliin tai ullakolle. Myös joulupöytään oli tapana jättää jouluyöksi ruokaa tontuille.

Lähde: www.kansallismuseo.fi

Freepik

Tykkää **FACEBOOKISSA!**
meistä facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Syntymät
Miehiä

Ammoniakki

Assin kera

Kivikin

Rikas

Mitta

Iho

Alusta

Purjevenekin

"kettu"

Hylätty !!!!

Xali-tus

Voi sinua...

Pääkau-punki

Satur-enki

PRINTTI -1.

LINDIN KAIMAT

Paasi-linna

EU:ssa

Naisia

Havas

Blom

1.

1.

2-2

4-4

-1.

Tuonne päin...

AUTS!

Se on näin...

Aloittaa kisan

Patoverbi

Sangat

Hallalle arka

Alue

Takei-ta-1.

Luva-tut

Soh-ruja

Kaa-su

He-rätä

Karpela

Vai-va

Lintu

Kan-sissa

Kai-ver-rus

Hir-vonen

Vata-nen

Alue

Takei-ta-1.

Luva-tut

Sangat

Hallalle arka

Soh-ruja

Kilo-kin

Histo-riaa

Ku-kista

Häl-ve

Kukka puro

Herk-kua?

Elo-naiset

ILMALÄMPÖPUMPPUJEN MYynti JA ASENNUS

Lämpömanu on Tukesin hyväksymä
valtuutettu kylmäasennusliike ja olemme hollolalainen yritys.
Toimimme Päijät-Hämeen, Uusimaan ja Kymenlaakson alueilla.
Palvelemme teitä ilmalämpöpumpujen myynnissä asennuksissa ja
huolloissa sekä tilojen kosteusmittauksissa.

OTA YHTEYTTÄ
JA PYYDÄ TARJOUS

www.lampomanu.fi

Sähköposti
info@lampomanu.fi

Puhelin
Puh. 040 7004 542

Kaikki LVI-työt nopeasti ja luotettavasti

- Viemärien sukitukset
- LVI-huolto
- LVI-asennukset
- LVI-urakointi
- Lämmitysjärjestelmän tasapainoitus
- Kaukolämmön vaihtimien vaihdot
- Vuodon paikannus ja korjaus
- Sulatus
- Viemärin kuvaus
- Kylpyhuoneremontit

044 975 23 82 Päivystys 24h
toimisto@lahdenputkipalvelut.fi

www.lahdenputkipalvelut.fi

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Omakotitalo sijoituskohteena

Suurin osa suomalaisista asuu omistusasunnoissa, vaikka viime vuosina vuokra-asuminen on ollut kasvussa erityisesti nuorten ikäluokkien keskuudessa. Asunnon ostaminen onkin suurimmalle osalle ihmisistä suurin henkilökohtainen sijoituskohde. Siksi on tärkeää, että tämän merkittävän sijoituksen arvoa voidaan ylläpitää tai mielletään jopa kasvattaa.

Asuntokauppa ei kuitenkaan ole mikään takuuvarma sijoituskohde. Ajan saatossa asuntojen arvo on saattanut laskea merkittävästi tietyillä aluilla ja kasvaa taas eksponentiaalisesti toisaalla. Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää vaikkapa omaa Hämeenlinnan omakotitaloani, jonka asuntolainaa maksoin aikoinaan nenääni myöten pois. Nykyisellään sen arvo on kuitenkin romahtanut, eikä asunnon arvolla saisi edes yksiötä Helsingistä.

Asunnosta huolehtiminen, remontointi ja ehostaminen ovat keinoja, joilla sijoituskohteen arvoa voidaan ylläpitää tai nostaa. Omakotitalokiinteistön omistajan on helpompi vaikuttaa oman kiinteistönsä remontoimiseen ja sitä kautta arvonnousuun, sillä asunto-osakeyhtiön asunto-osakkeen remontit vaativat monesti taloyhtiön luvan. Näin ollen omakotitaloasujan on helpompi vaikuttaa esimerkiksi energiatehokkuusremontteihin, kuten aurinkopaneelien asennukseen, kuin taloyhtiön asunnonomistajat.

Sijoittamisessa tulisi pyrkiä myös minimoimaan sijoitukseen liittyvät ylläpitokustannukset, kuten rahastoihin liittyvät hallintokulut. Asunnoissa tämän voidaan ajatella olevan yh-

tiövastike tai luovasti ajateltuna esimerkiksi lämmitys- ja sähkökulut. Energiatehokas asunto on siis ylläpitokustannuksiltaan suopeampi kuin energiaa runsaasti kuluttava asunto. Tähän voidaan vaikuttaa esimerkiksi erilaisilla eristeratkaisuilla, ilmalämpöpumpun asennuksella tai aurinkopaneelien asennuksella, jolloin sähköä voidaan tuottaa omavaraisesti asumisen tarpeisiin.

Remontoiminen ei kuitenkaan ole niin yksiselitteistä, etenkin näivettyvillä alueilla, joissa asuntojen hinnat ovat ehtineet jo laskea merkittävästi. Monesti kattavat peruskorjaukset maksavat enemmän kuin asunnon sen hetkinen arvo on, eikä remonttiin näin ollen ole aina saatavilla tarvittavan kokoisia lainoja ilman vakuutta.

Remonttoimattoman asunnon voi myös yrittää myydä. Tällöin asunnon arvo on kuitenkin niin matala, ettei sijoittamiaan rahoja saa mitenkään takaisin – ainakaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Remonttoimattomassa asunnossa voi myös pyrkiä elämään mahdollisimman pitkään, mutta monesti omakotitalot vaativat edes jonkinlaisia remontointia hyvän ikääntymisen mahdollistamiseksi. Monella vanhemmalla on myös toive jättää jälkeensä perintöä, jolloin omakotitalon arvoa halutaan ylläpitää myös jälkeläisten vuoksi.

Vihreää siirtymää, hyvää ikääntymistä ja sijoituskohteen arvon ylläpitämistä varten tarvitsemekin nyt selkeää ohjausta ja kannustinta valtiotasolla, sillä on myös kansantalouden edun mukaista ylläpitää kansalaisten sijoitusten arvoa.

SUOMEN ASBESTIPURKU OY

**Asbestipurkutyöt
Asbestikartoitukset
Haitta-aineiden purku
Homepurku
Saneerauspurkutyöt**

PYYDÄ TARJOUS TAI TILAA KARTOITUS

Suomen Asbestipurku Oy, Pekka Laaksovirta
pekka@suomenasbestipurku.fi | 044-9711 529

www.suomenasbestipurku.fi

**MONIPUOLINEN ASBESTI- JA HAITTA-AINEIDEN
PURKUTÖIDEN AMMATTILAINEN**

PiippuMestari

*Kaikkien kotisi katolla
tehtävien töiden mestari*

- Katon- ja piipunkorjaustyöt
- Piipun hatut ja pellitykset
- Rännit ja kattoturvatuotteet
- Kattoremontit/pellinvaihdot
- Ulkovuoraukset
- Painovoimaisen ilman-
vaihdon parannukset

**SADEHATUT
ASENNETTUNA**

Päijät-Hämeessä ja
lähiympäristössä

**TARJOSHINTAAN
ALK.**

Miika Niemikorpi
044 750 9441
miika@piippumestari.fi
Kivisojantie 18, Järvelä

PIIPPUMESTARI.FI

149€

Ovh. 180-250€

KYSY LISÄÄ

HELPPOA JA LUOTETTAVAA KALUSTEPALVELUA

KEITTIÖT | KOMEROT | LIUKUOVI RYHMÄT | WC- JA KYLPYHUONE
-KALUSTEET | KODINHOITOHUONEET | *Irto-ovet, myös erikoismitat*

TÄYDEN PALVELUN KALUSTEMYYMÄLÄ

- Mittaus- ja
suunnittelu
- Purku- ja
asennustyöt
- Sähkö- ja
putkityöt

Laadukkaat PAMEL kalusteet *kasattuna*
sekä edulliset Carlo Casagrande kalusteet *osina*

SOITA 050 4070187, SOVITAAN MITTAUS / SUUNNITTELU AIKA

**Lahden
Keittiökaluste Oy**

Heinolan Vanhatie 46, 15170 Lahti
www.lahdenkeittiokaluste.fi
050-407 0187